

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvai
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

Nr. 19 (85)

KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1948 M. SPALIO (OCTOBER) MĖN 22 d.

PRICE 10c.

VIII METAI

Reorganizuos Imperija

LONDONAS. Britų Imperijos Dominijų atstovų konferencija Londone svarsto Britų imperijos reorganizavimo planą.

Norima dominijų atstovams Londone suteikti kabineto ministerių teises, tuo būdu iškeliant juos virš kitų kraštų ambasadorių. Lig šiol jie savo teisine padėtimi stovėjo net žemiau kitų kraštų ambasadorių.

Australija labai remia platų emigracijos planą iš D. Britanijos dominijų ir tai ne tik žmonių, bet ir ištisų pramonės šakų. D. Britanijos vyriausybė nėra tuo labai sužavėta, nes darbingiausi žmonės reikalingi ir jos pačios ekonominio krašto atstatymo programai vykdyti.

Plačiai svarstoma laisvosios Airijos vieta Britų imperijoje. Lig šiol airiai naudoja Britų piliečių teises, turėjo pirmenybių eksporte ir importe, tuo tarpu ryšiai su karūna buvo beveik nutrūkę. Airijos atstovas dominijų konferencijoje nedalyvavo, tačiau min. pirmininką Attlee atliko Airijos užsienių reikalų ministras Sean MacBride ir finansų ministras Patrick McGillan. Atsilankymo metu dalyvavo taip pat Kanados ministras pirmininkas Louis St. Laurent, Australijos užs. reik. ministras Herbert Evatt ir N. Zelandijos min. pirm. Peter Frazer.

Nemažiau rūpesčių kelia

yra Indijos vyriausybės pasiskelbtas nusistatymas nutraukti ryšius su D. Britanija ir pasiskelbti suvereni respubliką.

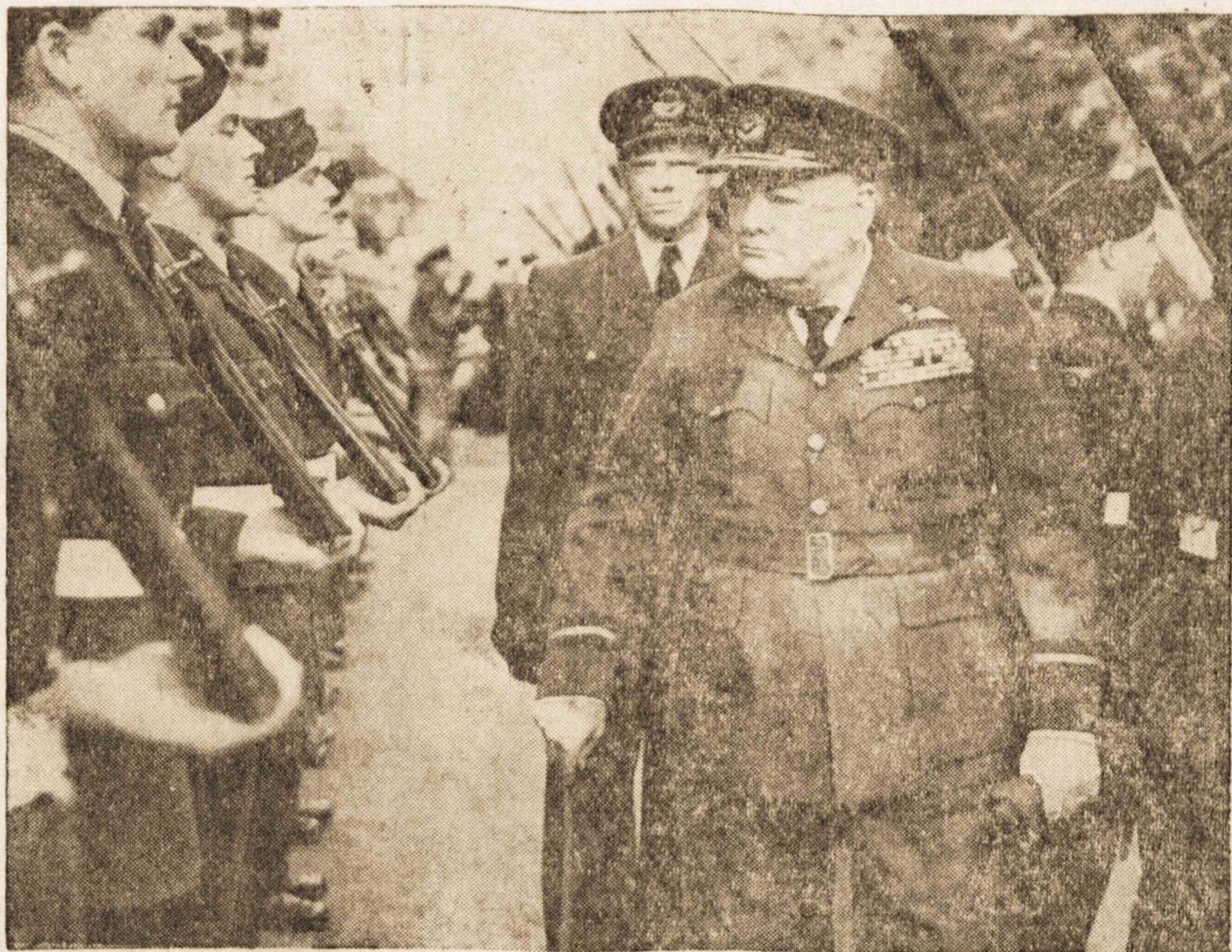
TRUMANAS "BELAISVIS"

PARIS. Lenkijos nuolatinis atstovas prie Jungtinių Tautų Julius Katz-Suchy pareiškė vienoje komisijoje, kad Prezidentas Trumanas yra "belaisvis klijos rankose", kuri sustabdė jį nuo asmeninio patikėtinio pasiuntimo pas Staliną.

Prezidentas Trumanas buvo numatęs siųsti teisėją Fred M. Vinson į Maskvą, bet po pasimatymo su G. Marshallu susilaikė.

TARPTAUTINĖ PARODA 1949 m.

Kanados tarptautinė paroda 1949 metams numatoma nuo gegužės mėn. 30 d. iki birželio mėn. 10 d. 95 proc. šių metų parodos dalyvių pareiškė noro dalyvauti ir sekančių metų parodoje. Šįmet parodoje dalyvavo 1,455 firmos iš 28 kraštų. Jų tarpe 624 firmos iš užsienio. Parodai buvo naudojami trys pastatai 750,00 kv. pėdų ploto. Be dalyvavusių firmų jau užsiregistravo būsimai parodai 144 naujos firmos.

Trečiasis pasaulinis karas, atrodo, "artėja neišvengiamai", įspėjo Churchill. Tik Amerikos atominių bombų sandėliai sulaukė Sovietus nuo Europos užplūdinimo, pasakė jis. Čia matome jį inspektuojant RAF (aviacijos) dalinį.

MIN. ŽADEIKIS DEL NAŠLAICIŲ VOKIETIJOJE

Ryšium su Jungtinių Tautų ūkinės ir socialinės tarnybos septintoje sesijoje priimta rezoliucija, pagal kurią neglobjami pabėgėliai vaikai grąžinami į savo kilmės kraštus, Lietuvos Ministras Vasingtone p. Žadeikis, š.m. rugpjūčio mėn. 16 d. įteikė JAV Valstybės sekretoriui raštą. Rašte nurodoma, kad dabartinis Sovietų režimas Lietuvoje anaipol nesiekia surasti vaikų tėvus. Priešingai, deportuojant į Rusijos gilumą tėvai atskiriami nuo vaikų. Priverstinis neglobjamų vaikų grąžinimas į jų kilmės kraštus juos atiduotų į komunistinės doktrinos mokyklas ir anaipol neprisidėtų prie jų asmeninės gerovės. Gale prašoma, kad lietuviai vaikai nebūtų grąžinami į dabartinę Lietuvą.

MARSHALLIS LANKĖSI GRAIKIJOJE

JAV Valstybės sekretorius G. C. Marshallis spalio mėn. 16-18 d. lankėsi Graikijoje tikslu patikrinti krašto atstatymo programos vykdymą. Jis matėsi su karalium Pauliu, min. pirm. Themistokles Sopholis ir užs. reik. min. Stephanopoulos.

GRANATOS TIES LEKTUVAIS

BERLYNAS. JAV keturi motoris lėktuvas C-54, kuris buvo pakilęs iš Gatow aerodromo Britų zonoje, buvo apšaudytas rusų priešlėktuvinės. Granatos sprogo visai netoli lėktuvo 2000 pėdų aukštyje. Tai jau antras tos rūšies incidentas keturių dienų laikotarpyje.

Amerikiečių oro pajėgų kontrolierius Berlyne tuo reikalu įteikė rusams protestą.

NEISDUOS A—BOMBOS PASLAPTIES

PARIS. JT politiniame komitete, kalbėdamas atominės energijos reikalu, JAV atstovas Warren Austin įspėjo Rusiją, kad JAV neišduos atominės bombos paslapties ir kad visas Vakarų Pasaulis ginkluosis toliau kol komunistai gyvens savo "paslaptiname pasaulyje" už geležinės uždangos. Tai būsią padaryta tik tuo atveju, jeigu būsianti sukurta efektyvi tarptautinė kontrolė, kuri garantuotų, kad nė vienas kraštas neturi ir negali gamintis atominių bombų.

Rusų atstovas J. Malin išvedžiojimus apie "geležinę uždangą" paskelbė esant paslaptims, kurios naudojamos, kai neturima rimtesnių argumentų.

3 MILIJONAI SVARŲ DANIJOS SVIESTO

I Montrealą atplaukė laivas su 3 milijonais svarų daniško sviesto. 9000 statinaičių sviesto bus palikta Montreale.

Tai pirmas transportas iš numatyto importuoti 15 mil. svarų sviesto, kuris turi apsaugoti kanadiečius nuo jo trūkumo ateinančią žiemą. Iš to kiekio 11 mil. svarų patieks Daniją, o likusį kiekį — Australiją ir N. Zelandiją.

STALINO RAŠTAI INDEKSE

ROMA. Vatikano laikraštis "Observatore Romano" paskelbė, kad Stalino raštai draudžiami skaityti katalikams. Bendras draudimas anti-bažnytinio turinio raštų pagal Kanonų įstatų paragrafą 1399 praplečiamas Stalino raštams.

Dirbs Kanados Universitetuose

Iš Baltijos universiteto Pinnberge į Kanadą atvyksta 3 profesoriai kaip "Lady Davis Foundation, Montreale" stipendiatai. Du iš jų jau Kanadoje: Prof. Stepas Kairys,

kuris dirba University of New Brunswick, Department of Chemistry, Fredericton, N.B. ir Prof. F. Gulbis (latvis), kuris dirba McMaster University, Hamilton, Ont. Trečiasis stipendiatas Prof. Bronius Povilaitis, dabar buvęs Baltijos Centrinės Tarybos lietuvių atstovu Detmole, Britų Zonoje, atvyks netrukus ir dirbs McGill University, Montreale.

Prof. Stepas Kairys Baltijos u-tė dėstė formacines chemijos kursą Ceemijos fakultete eidamas to fakulteto dekanu pareigas. Jo žmona Irena Vaičiulytė-Kairienė aktyviai dirbo U-t-o Studentų Atstovybėje eidama vicepirmininko pareigas. Be to, Prof. Kairys yra aktyvus skautas, vadovavęs jubiliejinei skautų-čių stovyklai Tümmendorfe, prie Baltijos jūros.

Prof. F. Gulbis visą laiką buvo Baltijos u-t-o prezidentu. Prof. Br. Povilaitis buvo Agromijos fakulteto dekanu.

Naujasis Britų Imperijos Generalinio Štabo viršininkas Gen. Sir William Slim, kuris perėmė pareigas iš Maršalo Montgomery.

Prezidentas Trumanas sveikina Valstybės sekretorių Georg Marshallį atvykstantį į New Yorko aerodromą iš JT sesijos Paryžiuje. Jis kalbėjosi su Trumanu 45 min. dėl padėties Europoje. Smulkesnių žinių iš pasikalbėjimo nebuvo paskelbta.

„Nepriklausomos Lietuvos“ vėjus 1948.11.15 - 1949.1.15

„Nepr. Lietuvos“ platinimo vėjus ruošiamas š.m. lapkričio mėn. 15 d. — sausio mėn. 15 d. laikotarpyje.

Visi K.L.T. skyriai ir stambesnės lietuvių kolonijos kviečiamos iš anksto tam

ruoštis: išrinkti platintojus, numatyti "NL" naudai koncertus, vakarienes, šokių vakarus ir t.t.

Smulkiau apie vėjų sekančiame "NL" numeryje.

Laisvės kovos stabdžiai

Pats opiausias mūsų tautos šių dienų skaudulys neabejotinai yra nepriklausomybės praradimas. Į šį skaudulį yra nukreiptas visas mūsų dėmesys. Jis vargina kiekvieną padorų lietuvi, vistiek ar pastarojo karo išbėgimą iš savo tėvynės ar ir seniau ją apleidusį. Mes ne tik nenustojame vilties, bet esame tikri, kad mūsų šventa teisė būti savo likimo sprendėjais vieną gražią dieną bus atsiekti. Mes esame tikri, nes ir visas demokratiškas pasaulis šiandien yra persiėmęs tautų apsiprendimo mintimi. Mes žinome, kad mūsų tėvynės nepriklausomybė nėra palaidota, bet tik tautos suverenumo, tautos teisių vykdymas yra smurto sutrukdytas. Viešosios bendro pobūdžio deklaracijos, kaip Atlanto Charta, kuria dar tebeįgyvendinama nūdienė tarptautinė politika, arba didžiųjų demokratijų vadovaujančių vyrų, iškilmingi pasisakymai mums tai aiškiai garantuoja. Pagaliau juk žinome, kad daugiau kaip 40 pasaulio valstybių, o jų tarpe ir didžiosios galybės, Lietuvos, kaip ir kitų Pabaltijo valstybių, nepriklausomybę tebeįpažįsta. Tos valstybės, kurios tam tikrais sumetimais buvo pasiskubinusios smurtą pripažinti, dabar pradeda jaustis, lyg katės pieną paliejusios.

Žinoma, tai vis džiuginą reiškiniai, bet mūsų pastangos dėl to negali mažėti. Taimus įpareigoja ir paaiškina dar intensyvesniam darbui, dar stipresnei veiklai, nes kovos išeitis daug priklauso nuo mūsų pačių. Reikia pasidžiauti, kad mūsų kovos organizacija yra gana tūbula. Mūsų kaimynai latviai ir estai tokios organizacijos neturi. Jie visą savo politinę veiklą teberemia valstybinio gyvenimo testinumo principu, t.y. veikia per išlikusius valstybinius organus, tačiau pastaruoju metu bando persiorganizuoti pagal lietuviškąjį pavyzdį. Lietuviškoji laisvės kova yra vedama per tokius pat valstybinius organus, bet šalia to dar yra išvystyta pati veikla iš okupacijų metu išaugusių rezistencijos organų, kurie veikia tautos vardu. Deja, tenka labai apgailestauti, kad ir mūsų tarpe atsiranda kažin kokiems dievams tarnaujančių asmenų, kurie bando šią veiklą trukdyti ir net diskredituoti svetimųjų tarpe. Nesinori ši kartą šios diversantinės veiklos kvalifikuoti ar ieškoti tikrųjų inspiratorių, bet apie ją reikia pradėti ir viešai kalbėti.

Kaikurių sferų šios rūšies veikla, ačiū Dievui, rodos bus jau sustojusi, kai įsikišo iš krašto atvykę atstovai. Bet išgalvotais vardais iš Šveicarijos veikia Juozas Paršaitis—Gabrys jau kelinti metai diversantiškais pamfletais, savotiškais laikraščiais, memorandumais ir atskirais laiškais, net vyriausybės galyms ir užsienio ministerijoms, sistematingai šmeižia ir rezistencinius organus, ir tebeveikiančius diplomatus, ir net pačią nepriklausomą Lietuvos valstybę. Ano — pirmojo pasaulinio karo metu turėjęs neabejotiną nuopelną J. Gabrys, matyti jau persėjęs savo laikraštuke pats save skelbia vieninteliu kandidatu į atstatytos nepriklausomos valstybės prezidentus, pasirašinėja simbolišku Tautvyrio vardu, o pareiškimus daro vieną kartą tariamų, niekur nebuvusių konferencijų, kitą kartą neegzistuojančių organizacijų vardu: „Lietuvos Rezistencijos Tautinės Tarybos“, „Lietuvos Gelbėjimo Komiteto“, „Vlako Užsienių Skyriaus“, Baltijos Valstybių Atvadavimo Komiteto“, „Rytprūsių Tautinės Tarybos“ ir kt. Gabrio išradingumas berybis. Tik, deja, tatau darbas lygsvaros netekusio žmogaus.

Tikėkim, kad jo akcija pasisekimo neturi, bet ji vis dėlto reikalauja drumsčia ir laisvės kovos organams sudaro kartais nemalonumų, tenka rudonuoti, nes vis dėlto tai lietuvių darbas. Mums nėra reikalo visą jo veiklą sekti. Jo raštus galima saityti tik po gerų pietų nuotaikai pagerinti. Bet apie ją reikia žinoti. Nereikia pamiršti, kad laisvės kovai mes turime tik vieną rezistencinį organą — VLIKą ir nepriklausomos valstybės diplomatus. Kitų organų nėra. Tarpais išpūsti atsišaukimai su skambiais vardais yra išmisas. Užsieny tautos politinis organas yra VLIKas. Jam įgaliojimus yra suteikęs ir krašto laisvės kovų vadovaujantis organas BDPS. To neprivalome pamiršti. O drausmingumas mūsų šioje kovoje yra ne tik pareiga, bet ir būtinybė. A. Š.

IS SKAUTU GYVENIMO

SKAUCIŲ ŽINIAI

Šių metų lapkričio mėn. 1 d. sueina 30 metų nuo L. S. Sąjungos įkūrimo. Visos sesės Kanadoje prašomos tą dieną tinkamai paminėti.

Žengkime į 31-muosius mūsų gyvavimo metus kupinas energijos ir pasiryžimo. Šiandien, daugiau negu kada nors iš mūsų reikalaujama darbo ir skautiško pasiaukojimo. Pradedant ketvirtąjį dešimtmetį tenelieka ne vėna sesė pasyvi. Įsigyvenkim į esamą padėtį ir kiekviena suprasim, kad ir šiose sunkiose ir nenormaliose sąlygose mes negalim likti nušaliai. Tik veningai dirbdamos ir palaikydamos tarpusius ryšius galėsime toliau tvirti žengti skautybės išmintais keliais.

Visos sesės Kanadoje prašomos neatidedant nė vienos dienos pranešti savo adresus ir užmegsti ryšį.

Sesės, budėkim ir nepamirškime, kad

„Dieną tą, kai močios vėl šypsosis,

Mes sugrįšim tėviškės paguost.

Jai pakelti palenktą jos galvą

Mūsų darbo vainiku papuošt!“

(Sktn. Bražėnas).

Psktn. I. Kemežytė

L.S.S. Seserijos įgaliotinė Kanadoje, 3950 Van Horne, Montreal, Que.

TVARKYTINAS REIKALAS

Paskutiniu laiku pabėgėlių-emigrantų pereinamoji stovykla Vokietijoje iš Diepholzo perkelta į Bremen-Grohn. Iš tos stovyklos išvyksta emigrantai į visus pasaulio kraštus (išskyrus JAV ir Europos kraštus). Dažnai emigrantai susiduria su įvairiais išvažiavimo trukdymais ir nėra kas juos įstaigose užtartų. Iki šio daug tame reikae padeda stovykos kapelionas kun. Šarka, bet ir jis yra per daug darbais užverstas. Reikėtų specialaus žmogaus, kaip kad turi žydai. Dėka savo atstovo jie daug greičiau išleidžia savo žmones ir greičiau išaiškina visus nesusipratimus ir neaiškumus įstaigose. Kartais į stovyklą atvyksta iš Bremeno p. Baltramaitis, bet jis tam reikalui mažai teturi laiko. Gal būt, BALF. as rastų reikalą turėti savo atstovą Bremene, kuris aptarnautų ir Grohno emigracinę stovyklą. Reikalas skubiai tvarkytinas.

Vyt. But.

Pazymejimai baigusiems darbo sutartis

Darbo Departamentas jau išdavinėja visiems tremtiniams, baigusiems darbo sutartis, žemiau dedamos formos pažymėjimus. Jie suteikia teisę

Minister, Department of Labor, Confederation Building, Ottawa, Ont. Rašant nurodyti savo adresą ir darbovietę. Jei gu laiške suteiktas žinias pa-

DEPARTMENT OF LABOUR CANADA

DATE OF ISSUE

REFERENCE NO

THIS IS TO CERTIFY THAT

NAME

HAS DISCHARGED THE UNDERTAKING MADE WITH THE GOVERNMENT OF CANADA TO REMAIN IN SPECIFIED EMPLOYMENT FOR A FIXED PERIOD OF TIME UPON ADMISSION TO CANADA.

MINISTER OF LABOUR

DEPUTY MINISTER

sę kiekvienam pasirinkti tokį darbą, kokį jis nori ir randa. Pažymėjimai išsiunčiami kiekvienam sutartį baigusiam kai tik jam davusi darbą firma praneša Darbo Departamentui apie sutarties baigimą. Jeigu kas po sutarties baigimo tokio pažymėjimo negauna, turi rašyti adresu: The Deputy

tikrinus paaiškės teisė į tokį pažymėjimą, jis bus pasiųstas prašytojui tiesioginiai. Departamentas pabrėžia, kad beveik visas 100 proc. tremtinių, atvykusių prieš metus, savo sutartis sąžiningai išpildė. Žymi dalis ir toliau lieka dirbti savo senose darbovietėse.

Darbo Ministro Pavaduotojo laiskas

Darbo Ministro pavaduotojas atsiuntė visoms mergaitėms dirbančioms už tarnaitės po laišką, kuriame jis primena, kad jos pasižadėjusios metus dirbti kaip tarnaitės. Jis konstatuoja Darbo Departamento džiaugsmą, kad daugumas dirbančios linksmos ir gerai ir kad baigusios sutartis jos gausiančios pažymėjimus paties Darbo Ministro ir jo pavaduotojo pasirašytus, kurie ateity būsią naudingi kiekvienai mergaitėi.

Daug imigrančių greitai baigusios sutartis. Toms jis primygtinai pataria vėčiau likti tarnaitėmis ir turėti gerą pastogę ir pastovią algą, kaip skubėti ieškotis pelnin-gesnio, bet neužtikrinančio joms saugumo bei patogumų, darbo. Darbo Ministro Pavad. nurodo, kad Kanados darbo įstaigos ir toliau žada rūpintis jomis ir vesiančios jų karto-tekas.

Toliau jis džiaugėsi dideliu skaičiumi mergaičių, kurios rado laiko mokytis anglų ir prancūzų kalbas, patardamas ir toliau tai daryti, kas padėsias joms tapti geromis Kanados pilietėmis.

Jis pabrėžė, kad daugumas mergaičių taip gerai atliekančios savo darbą, kad tas pasakytino ir daugiau jų priimti darbas Kanadoje. Jis išpėja tą nedaugelį mergaičių, kurios bandė netesėti pažado ir pamesti darbą be leidimo arba nedėda reikiamų pastangų tinkamai bendradarbiauti su darbdaviais bei darbo įstaiga. Šios mergaitės daug rūpesčio pridarė darbo įstaigai ir parodė mažą dėkingumą Kanados vyriausybei už jos padėtas pastangas bei pinigus jų atgabenimui į Kanadą. Šitoks elgesys labai kenkia visų DP ateičiai.

„Perkėlimų iš vietos į vietą skaičius turi būti galimai mažesnis, be to mes reikalaujame, kad visos mergaitės tęsėtų savo sutartis su savo darbdaviais bent 12 mėnesių. Gal ne visos dirba ten tokį darbą, kur ir kokį jos norėtų, bet mes prašome jas savo norus bei pageidavimus atidėti keletai mėnesių, kol baigs pirmuosius metus. Šis laiškas siunčiamas jums kaip įrodymas mano nuoširdaus domėjimosi jumis ir aš tikiuosi jūs

jį primsite kapo tokį. Atsiminkite, kad jūs geriausiai padėsite sau ir kitiems norintiems atvykti į Kanadą savanorišku ir linksmu tarnavimu darbdaviui ir ištikimu savo sutarties išpildymu.“ — baigia savo laišką Darbo Ministro pavaduotojas.

Be abejo, visos mergaitės labai dėkingos už jo gražius žodžius bei rūpestį jomis, bet nepaslapstis, kad jei mergaitės bando keisti darbovietes tai ne todėl, kad jos tingėtų dirbti, ar vengtų tesėti sutartis, bet kad darbas kartais tikrai būna nepakeliamas. Pav., ne re-tai pasitaiko, kad pas darbdavį mergaitė turi atlikti dviejų, kartais net trijų pas ją anksčiau buvusių tarnaičių darbą, negaudama net vienos jų pilnos algos. Arba, jei mergaitė po darbo norėtų pasimatyti su savo draugėmis dirbančiomis kad ir toje pačioje gatvėje, ji

darbdavių užgauliojama pažėmnančiomis pastabomis. Nere-tai mergaitė turi dirbti 12 ar 13 valandų be jokio poilsio per dieną.

Keista, kad darbdaviai pamiršta, kad mergaitės algos minimumas 35 dol. vyriausybės nustatytas tik pirmiems mėnesiams, kol ji nežino darbo ar nesusikalba. Vėliau atlyginimas turi būti keliamas (po 3-jų mėn. \$40, o po 6 mėn. \$45 į mėnesį). Jos turi teisę į 2 val. poilsio kasdien ir vieną laisvą dieną į mėnesį. Jei kuri mergaitė mandagiai bando ginti savo teises, ji iššaukia darbdavio pasipiktinimą, nes iš jų reikalaujama vergiško dėkingumo.

Ar nebūtų racionali, kad darbdaviai gautų taip pat po laišką primenantį jų įsipareigojimus dėl atlyginimo ir poilsio valandų

Dypukė.

Knygu Leidykla Kanadoj "ATZALYNAS"

Rudens sezonui pradeda platinti vertinguosius savo leidinius:

1. B. Babrauskas. "LIETUVOS KELIU" I ir II dalis. Didelis formatas, 362 pusl. Vertingiausias mūsų liaudies ir žymiųjų rašytojų darbų rinkinys. Kiekvienam išeivui įsigytina knyga. Kaina I-II dal. \$1.60
 2. Alė Rūta-Nakaitė. "LIKIMO KELIU". Pirmoji žinomos rašytojos rinkinių novelių knyga \$0.80
 3. J. Švaistas. "SIELA LAGAMINE". Iš nepriklausomybės laikų pažįstamo rašytojo naujausios novelės \$0.80
 4. LIETUVA, ŠALIS MANO BRANGIOJI". Lietuvos vaizdų albumas su paaiškinimais anglų kalboje. Tinkamas kaip reprezentacinė dovana svetimtaučiams. Gražus stalo papuošalas \$1.00
 5. LIETUVOS ŽEMELAPIS. Keturių spalvų. Vidutinis formatas \$0.30
 6. Tautos Zenklas VYTIS. Kambrinis formatas. (26 x 33 cm.) \$0.30
 7. St. Zbarskas. "GANDRAS IR GANDRYTĖ" Spalvotos iliustracijos. Graži dovana mūsų mažiesiems. Gandro kelionė ir pergyvenimai anapus "geležinės uždangos". Knyga įdomi pasiskaityti ir suaugusiems \$0.50
 8. B. Rutkūnas. "SPARNUS MAN META PAUKŠTES". Rinktinė poezija. \$0.50
 9. "ANGLIŠKI PASIKALBĖJIMAI" II-ra papildyta laida. Kišeninis formatas. Kasdien naudojami, reikalingi sakiniai \$0.70
- Nelikime ir šiais metais be lietuviškos knygos. Siųsdami užsakymą, laiškų galite siųsti ir pinigus. Organizacijų spaudos platintojams skiriama nuolaida. Rašykite šiandien: "ATZALYNAS" 7655 Centrale St. Ville Lasalle, Montreal 32 Kanada.
- "ATZALYNAS" turi Europoj žinomo laikraščio "Lietuvių Žodis" atstovybę. Prisiuntus \$4 laikraštis jus lankys nuo dabar ir ištisus ateinančius metus.
- "SAULUTĖ" vaikų žurnalas. Atski-ro numerio kaina \$0.20

KANADOJE IR PASAULYJE

UKININKAI DABARTINĖJE LENKIJOJE

VARŠUVA. Lenkų kompartijos vykd. komitetas nurodė akcijos komitetams imtis valymo kampanijos prieš ūkininkiją, kuri galinti tapti kapitalistais. Vyriausybė numato supirkti derlių geromis kainomis iš neturtingų ūkininkų ir apkrauti stambiais mokesčiais turtingesnius ūkininkus — „kulokus“.

Lenkijos ūkininkai išpardavinėja visas gėrybes ir gyvulius, kad juos paversti į pinigus — kapitalą ir tuo pasipriešinti socializavimo planui.

Socialistų partijoj vykdomas valymas visų narių, kurie priešinosi partijos likvidavimui ir jos suliejimui su kompartija.

SOVIETAI MOKA NACIŲ KARININKAMS

BERLYNAS. Britų sektoriaus spauda skelbia, kad 25.000 vokiečių karininkų esą sovietų algų sąrašuose, jų tarpe 80 generolų ir 18 admiralų. Jie yra naudojami kariškiams ir politiniams tikslams. Gerai žinomas faktas, kad kvalifikuoti vokiečių armijos kariškiai, atleisti iš Rusijos karo belaisvių stovyklų greitai dingdavo. Jie būdavo paimami perauklėjimui ir specialiam išlavinimui ir po to pasirodydavo Sovietų armijos vienetuose arba „liaudies demokratijų“ frontuose. Tą faktą patvirtina belaisviai paimti nelaisvėn Kinijos ir kituose „liaudies demokratijų“ frontuose.

Maršalas Paulus dabar yra taktikos dėstytoju Maskvos karo akademijoje; generolas Richthofen, buvęs „Condoro legiono“ šefas, kurs kovojo ispanų pilietiniam kare Franko pusėje, yra aviacijos mokyklų Kryme; admiralas Saalwaechter dirba kaip ekspertas sovietų povandeninėje bazėje Rygoje.

Visi junginiai, vadovaujami vokiečių karininkų, pavadinti Vakarų Vokietijos miestų vardais.

Daugelis karininkų užima svarbias vietas sovietų zonos administracijoje.

Bismarko anūkas v. Einsiedel perėjo per visas rusų auklėjimo mokyklas ir buvo ždanovo atsiųstas į Vokietiją specialioms užduotims. Pasašiu kaip jis auklėtinių pasiūsta iš Rusijos į visas Vokietijos zonas.

Neseniai atrasta komunistų centro Darmstadte (JAV zonoj) medžiaga rodo, kad rusai siekia netik išplėsti savo įtaką iki Reino, bet ir turėti komunistiškai išauklėtą miliciją, kuri liktų jiems ištikima ir tada, kai okupacinės jėgos iš Vokietijos bus pasitraukę.

KZ CEKOSLOVAKIJOJE

PRAGA. Čekų ministrų kabinetas priėmė įstatymą dėl priverčiamo darbo „auklėjimo“ stovyklų. Šis įstatymas legalizuoja jau esamus lagerius ir įsteigia naujus.

Vidaus reikalų min. pareiškė, kad šie KZ „auklės darbu tuos, kurie neprisideda prie liaudies gerovės“.

DP EMIGRACIJA Į USA

VASINGTONAS. DP emigracija į USA pagal nustatytą planą — 205.000 per du metus jau prasideda. Pirmas transportas iš 826 asmenų išvyksta spalio 21 d. iš Bremerhaveno į New Yorką. Numatoma pervežti kas mėnesį po 8-9.000.

ARCIAU KARO...

Dr. Harold C. Urey, Nobelio premijos laimėtojas, fizikas, padėjęs pagaminti atombombą, pareiškė:

„Visai tikra, kad mes artėjame prie karo. Tikrai Dievo aktas gali mus sulaikyti.“

Atominė energija konstruktiviam tikslui panaudoti tuo tarpu nesą galima.

VĖL MUŠIAI

Palestinoje tarp žydų ir egiptiečių spalio mėn. 16 d. įvyko smarkus susirėmimas, kuris grąšina nutraukti trijų mėnesių paliaubas. Yra užmuštų ir sužeistų. Mūšis prasidėjo dėl žydų bandymo nusiųsti transportą žydų kolonijai esančiai apie 80 mylių į pietus nuo Tel Aviv.

DZIOVOS TIKRINIMAS QUEBEKE

Antituberkuozinė sąjunga šioje provincijoje per 9 šių metų mėnesius patikrino rentgenų 22.806 asmenų sveikatą, dvigubai daugiau negu pernai tuo pačiu laikotarpiu.

Atrasti 471 naujai susirgimai džiova. Pernai buvo rasta 220 susirgimai iš 13.208 patikrintų asmenų.

Pirmosios futbolo rungtynės

VAL D'OR

Naujai atvykę lenkų ir lietuvių tremtinių sportininkai, nežiūrėdami nepalankių vietos sąlygų, savo gražia iniciaty-

Val d'Or lietuvių futbolo komanda.

va ir prakaitu įruošė futbolui aikštę, pasinaudodami organizacijos „Knights of Columbus“ baseball stadionu ir š. m. rugsėjo mėn. 19 d. įvyko pirmosios futbolo (soccer) rungtynės šiame distrikte, kur susitiko abiejų tautybių komandos. Ši sporto šaka buvo čia išviso neaktyvuojama ir todėl naujas europietiškas žaidimas sukėlė miestely nemažą susidomėjimą.

Po rungtynių atidarymo ir pasisveikinimo, lenkai perima iniciatyvą į savo rankas ir pirmame trečdalyje veda žaidimą mūšiškių pusėj. 6 min. krenta pirmasis įvartis lietu-

vių nenaudai, kurį galva įmuša Popaduk.

Mūšiškių po pirmojo išsimas neatsileidžia ir po kelių neišnaudotų dekingų progų, Kondrotas 37 min iš arti pasiekia 2:1. Tuo rezultatu baigiamas ir puslaikis.

Antro puslaikio pradžioje priešininkas išnauoja mūsų gynėjo klaidą ir rezultatas jau 2:2. Nuo šio momento lietuviai dėka savo geresnio sužaidimo ir konceijos užvyrąja aikštę ir 1 min. Pulkauninkas aštriu šūviu persveria verimą savųjų pusėn. 26 min. vėl Pulkauninkas, 34 min. Ostrauskas ir 41 min.

Trumpos Zinios

Sovietų ambasada Veneceloj buvo apmėtyta akmenimis. Nusikaltėliai nesugauti.

* * *

45 milijonai bušelių kviečių Albertos provincijoje supilta laukuose, nes trūksta transporto priemonių. Grūdai labai sausi.

* * *

Italų vyriausybė nusavino visus buvusio karaliaus turtus.

Mandžiūrijos sostinė Changchun užimta kinų komunistų.

* * *

Daugeliui rumunų atimta Rumunijos pilietybė. Dalis jų kaltinama nelegaliu sienos peržengimu, kita dalis — opozicija komunizmui.

* * *

Kanada priėmė 10 proc. DP iš JAV zonos. IRO daviniams iš JAV zonos esą įkurdinta 127.022 DP, iš jų — Kanadoje 13.014.

* * *

Montrealyje užregistruota 16 susirgimų poliomyelitu.

* * *

Persijoje per žemės drebėjimą spalio 5 d. užmušta 200 asmenų ir tūkstančiais sužeista.

* * *

Sovietų konsulatui New York e ir San Francisco uždaryti. Personalas išvažiuoja į Maskvą. Taip pat uždarytas ir čekų konsulas S. Francisco.

* * *

Karas vyks po trijų metų, jei neįvyks nelauktų pasikeitimų — pareiškė anglų parlamento narys Quintin Hagg.

Vindašius užžbaigia žaidimo rezultatą 6:2 lietuvių naudai. Ši žaidimo pasekmė tuo pažymėtina, kad lenkai savo eiles buvo sustiprinę keliais geresniais ukrainiečių žaidėjais. Iš mūšiškių gražiai pasirodė Tėvelis, Ostrauskas, Makauskas ir Šinkūnas.

Val d'Or „Star“ aprašydamas rungtynes, giria lietuvių už parodytą brandų žaidimą ir baigia kviesdamas anglų sportininkus suorganizuoti komandą ir dar prieš sniegą išbandyti savo jėgas su lietuviais. Prancūzų „Gazette du Nord“ davė plačių informacijų apie šią sporto šaką ir taip pat įvertino mūsų sportininkus.

Šita pergale lietuviai gražiai atestavo svetimtaučių akys savo sportinius sugebėjimus.

Komandoje žaidė Breehmanas, Vizgirda, Šinkūnas, Žemaitis, Makauskas, Kuprevičius, Ostrauskas, Tėvelis, Kondrotas, Pulkauninkas ir Vindašius. **Alpuk.**

A. Kantautas.

KANADA

(Tąsą iš Nr. 14. Sąryšyje su kliūtimis reguliariam „N.L.“ leidimui vasaros metu, šio straipsnio spausdinimas nusitęsė, už ką autorių ir skaitytojus labai atsiprašome)

Žemės turtų ir centrinės lygumos provincijose randama. Daugiausia turtais pasižymi provincija Alberta. Nafta, akmenis anglis ir radiumas randami ir eksploatuojami dideliais kiekiais.

Kalnų sritis ir Ramiojo vandenyno pakraštys

Kolderierų kalnai dengia beveik visą British Columbia provinciją, dalį Alberta provincijos ir Yukon. Yukon teritorijoj kalnas Mount Logan siekia 6660 metrų aukščio. Kalnas Robson British Columbijoj siekia 4300 m. 74 kalnų viršūnės yra aukštesnės kaip 3700 m., o virš 600 kalnų viršūnių siekia 2000 m. aukštį ir daugiau.

Pietinėje provincijos dalyje upių slėniuose, klesti sodininkystė, daržininkystė ir pienininkystė. Šiltoji Japonų srovė švelnina Ramiojo vandenyno pakraščius. Jūros vėjai atneša daug kritulių, kurie daugiausia atitenka pajūrio zonai, to-

dėl čia auga puikūs miškai ir sodai. Daugiausia kritulių būna rudenį ir žiemą. Žiemą pajūryje daug rūko, o kalnuose sniego. Vasarą paprastai būna saulėta. Miškuose auga įvairių rūšių eglės ir kedrai. Be to, auga maumedžiai, beržai ir kitos medžių rūšys, bet ne taip gausiai. Pavyzdžiui, tam tikros rūšies eglė (Douglas fir) užauga iki 100 metrų aukščio ir virš 3 metrų diametro.

British Columbia turi daug jūros pakraščio. Jei matuosime oro linija pakraščio bus 1000 km., tačiau krantai labai išraižyti įlankomis ir faktinasis jūros pakraščio kilometražas padaugėja net 10 kartų t.y. 10.000 km. Pakraščio vandenyse pagaunama daug žuvies, kaip silkų ir lašišos.

Pietinėje provincijos dalyje Fraser upės slėnis teikia puikias sąlygas ūkininkavimui. Čia daugiausia užsiimama sodininkyste, pienininkyste ir paukštinkyste. Centrinėje

British Columbia provincijos dalyje, plokštikalnyje, yra gan sausa ir klesti galvijų ir avių ūkiai.

Kanados santvarka

Kanada yra federalinė valstybė su parlamentarine valdymo forma. Jos konstituciją atstoja anglų 1867 metais Londone išleistas įstatymas taip vadinamas „The British North America Act“. Praktiškai didesnioji Kanados konstitucijos dalis yra nerašyta ir išplaukia iš papročių.

Valstybės reikalai, kurie liečia visą kraštą, kaip apsigynimas, prekyba, industrija, bankai, transportas, santykiai su kitomis valstybėmis, priklauso tiesioginiai federalinės vyriausybės kompetencijai. Nuosavybės tvarkymas, civilinė teisė, sveikatingumas, švietimas ir savivaldybinės institucijos priklauso kiekvienos provincijos vyriausybėms.

Kanados vyriausybės titulinė galva yra Anglijos karalius. Jo asmeninis atstovas Kanadoje yra generalinis valdytojas (Governor-General). Generalinį valdytoją karalius skiria 5 metams pristačius Kanados Ministrui pirmininkui. Generalinis valdytojas nėra anglų vyriausybės atstovas. Kiekvienoje provincijoje yra

paskirti valdytojai (Lieutenant-Governor).

Kanados parlamentas susideda iš dviejų rūmų t.y. senato ir atstovų rūmų. Senatas susideda iš 96 atstovų, generalinio valdytojo paskirtų visam gyvenimui. Senatorių skaičius provincijoms yra nustatytas sekančiai:

Vakarinės prov. (Manit., Saskatchewan, Alb., B. Colum.)	24
Ontario	24
Quebec	24
Pajūrio prov. (Prince Edward Isl., N. Scotia, New Brunswick)	24

Viso atstovų 96

Senato uždaviny yra kritiška perstudijuoti atstovų rūmų priimtus įstatymus.

Atstovų rūmai susideda iš 255 atstovų, kurie yra Kanados rinkikų išrinkti. Atstovai renkami 5 metams. Ministrui pirmininkui pageidaujant generalinis valdytojas gali atstovų rūmus paleisti.

Kanadoje yra dvi pagrindinės politinės partijos t.y. liberalų ir konservatorių, kurios pasikeisdamos valdo kraštą. Paskutiniu laiku stiprėja C.C.F. (socialdemokratų) partija. Partija laimėjusi daugumą atstovų rūmuose sudaro vyriausybę ir valdo kraštą.

Kiekviena provincija turi savo provincinius parlamentus. Įstatymų leidžiamieji rūmai, kurie veikia panašiai kaip federaliniai atstovų rūmai, yra provincijos rinkikų išrinkti.

Teismai

Kanadoje yra federaliniai, provinciniai ir miesto teismai. Teisėjai, išskyrus meste teisėjus, yra skiriami visam amžiniui federalinės vyriausybės ir gali būti atleisti iš pareigų tik abiemis parlamento rūmams nutarus. Baudžiamasis įstatymas yra pagrįstas anglų įstatymu, tačiau jis yra išleistas Kanados Parlamento. Quebec provincija turi savo civilinį kodeksą, kuris yra pagrįstas Napoleono kodeksu. Visų kitų provincijų civiliniai įstatymai pagrįsti anglų įstatymais.

Vyriausiasis tribunolas (supreme court) yra paskutinė teismo instancija Kanadoje. Civilinės bylos, sprestos Vyriausiojo Tribunolo, jam sutikus, gali būti apeliuojamos Anglijoje Judicial Committee of the Privy Council at Westminster. Ši apeliacijos teisė gali būti panaikinta Kanados parlamento, kuomet jis tokį nutarimą padarys.

(Bus daugiau)

LIETUVIAI KANADOJE

Ir as ten buvau...

(Reportažas iš ekstragangininkų gyvenimo)

Ten kur 1935 m. Anglijos karalius Jurgis VI su karalienne besisvečiuodamas Kanados žemėj buvo sustojęs vienai nakčiai poilsio, po 13 metų lygiai į tą pačią vietą, kur anuomet stovėjo karališkas traukinys, atvyko ir sustoję Extra Gang Nr. 2 specialus traukinys, lydimas jau bene aštunto iš eilės seniuko virėjo, itališkos kilmės "boso" ir jo dviejų ištikimų "ginklanešių" — asistentų.

Extra Gang Kanadoje ne naujiena. Gal kas trečias vyriškos lyties Kanados gyventojas yra vienokiu ar kitokiu būdu prie jo savo nagus prikišęs. Tad visai suprantama, kad vietinių gyventojų susidomėjimas mumis buvo labai mažas, nebent vienas kitas dailiosios lyties egzempliorius paslapčiomis žvilgtelėjo į to specialaus traukinio saule nudugusius, daugumoje lyg iš paplūdimio atėjusius ir tik trumpomis kelnaitėmis vaikštinėjančius gyventojus.

Miestelis Waukegan, kurio priemiesty stovi mūsų specialaus traukinio 11 vagonų, yra mažytis, kaip koks nors nuo Južintų Radyšių kaimas, dabar beturįs vos 82 gyventojus. Vietiniai gyventojai pasakoja, kad prieš 20 metų čia dar buvo visos miesto vardą reprezentuojančios institucijos: burmistras, mokykla, paštas, stotis, viešbutis su alaus baru, kirpykla, kepykla, keletas krautuvių ir keli šimtai gyventojų. Gyventojai, nematydami čia didesnių biznio perspektyvų, trobesius sudegino arba išsivežė į visas keturias puses. Mirštančio miestelio "burmistras" dabar sugeba atlikti visus miestelio gyventojų reikalus, turi krautuvių, kurioj, jam nesant, šeiminingauja jo žmona ir dar be to, dirba prie CPR — kelio tarnyboj, kaip paprastas darbininkas. Tikrai jo sugebėjimų galėtų pavydėti ir Gajus Julius Cezaris...

Atvykęs mūsų gangas miestelio gyventojų skaičių beveik

padvigubino. Neskaitant mūsų lydėjusios svitos, mūsų yra 60 asmenų. Visi vyrai žaliūkai, dar tik prieš keturis mėnesius sugebėję pralįsti pro visokias komisijas pereinamosiose stovyklose Vokietijoje, nedrąsiai įkėlę kojas į Kanados žemę.

Na, pagaliau ir aš jau palaimintoje Kanados žemėje — tarė sau ne vienas lipdamas iš laivo "Marine Falcon", š. m. gegužės m. 24 d. Pirmomis dienomis, kai po 10 darbo valandų kastuvais likdavo sunkiausia štanga, o visuose kūno kampuose atsirasdavo iki šiol nepažinti dygliai, ne vienas krašto palaiminimus iš Kanados nukėlė į J.A.V. ar net į Australiją, kur kaip rodo iš ten gausingi laišukai, spausdinami beveik visuose pasaulio laikraščiuose, emigrantai tik tešoką lenciūgėlį ir težadžia krepšinį...

Per keturius mėnesius extra gangininkų darbo nuotaikos buvo labai nepastovios, o kai sužinojome, kad mums atlyginimas nepakeliamas 17 centų valandai, kaip kad vietos darbininkams, darbo nuotaika buvo kritusi žemiau nulio. Pasišiausėm, nusiminėm, pasišovėm ieškoti teisybės, bet kur tu tą teisybę surasi. Kad pasauly teisybės nėra, nebuvo ir nebūs, tai dar gerokai prieš japonų karą, pasakė kalvis Motiejus iš Kamajų miestelio.

Bendrai imant, nei dėl mūsų darbo kokybės nei dėl kiekybės, "bosai" ir jų "ginklanešiai" priekaištų neturi. CPR užsibrėžti mūsų jėgomis padaryti darbai atliekami "tikrosios" demokratijos terminais: tariant, pagal planą ir grafiką, o gal net 115 procentų.

Mūsų darbas įvairus: mes keitėme apuvusius pabėgius naujais, nuardėme atitarnavusią, tik praėjusiam karo metų padarytą, geležinkelio liniją, bet svarbiausias mūsų darbas buvo — pakelti sulinčius į žemę gelžkelio pabėgius, vietomis net iki 40 cm. Tokio bėgių pakėlimo buvo 30

mylių. Šį darbą čia tikimės baigti iki š. m. spalio mėn. 15 d., o likusį sutarties laiką baigsime dirbti miške, šiaurės Ontario provincijoje.

Cia dirbame kasdien po 10 valandų: nuo ryto 7 val. iki vakaro 6 val., su vienos valandos pietų pertrauka. Į valandą gauname 60 centų. Viršvalandžių negauname. Maitinamės čia pat 2-juose vagonuose įrengtoje valgykloje. Virtuvę ir valgyklą išlaiko R. Smith Ltd., Regina, kuriai už mūsų maitinimą mokame po 1 dolerį dienai. Maisto kokybė labai įvairuoja. Nuo mūsų darbo pradžios iki šiol pasikeitė, rodos, 9 virėjai, kurių kulinarijiniais sugebėjimais dažnai tenka suabejoti. Priešpaskutinis virėjas, už vieno ekstragangininko užkabinimą su peiliu, čia pat gelžkelio stoty, atvykusio iš Swift Current teisėjo, buvo nuteistas 1 mėn. kalėjimo. Atseit, su peiliu čia Kanadoje švaistytis neverta...

Nežiūrint, kad R. Smith Ltd. maitinimu ne be pamato valgytojais kartais reiškia nepasitenkinimo, maistas nėra opi problema, dėl kurios mes sielotumės. Pagrindinis mūsų dabartinis rūpestis — atsitraukti iš Vokietijos likusias šeimas ir artimuosius, ir kiek žmoniškiau pramokti anglų kalbą. Kitais dalykais mums rūpintis beveik netenka. Čia panašiai, kaip kariuomenėj kareivini, viskas nurodoma ir pasakoma. Skardūs plaktuko dūžiai į bėgio galą mus pakeičia iš lovų, tie patys garsai pašaukia pusryčių, pietų ir vakarienės, o bosas ar jo asistentai iššaukia į darbą. Darbe vėl netenka parduoti galvos sukti, nes kiekvienu momentu tau darbas būna parodytas, o taip pat, kad ant kastuvo neužmigtumei būni visi dažnai paraginamas nuolat tais pačiais žodžiais "temper up", "fill in", "push car" ir t.t.

Šeimų ir artimųjų iš Vokietijos atsikvietimas mums naujokams sukelia nemažą rūpesčių, kol pagaliau vienam kitam pavyksta surasti geradarį

ūkininką ir po dokumentų sutvarkymo, reikalai įeina į laimingąją laukimo fazę...

Anglų kalbą mokinomės kiekvienas atskirai, pagal savo receptus ir metodus; atseit, kaip kas išmano, taip save gano. Tik nuo 24.IX vietos pradžios mokyklos mokytojai pradėjo mus mokinti urmu. Mokina dviems grupėms, vakarais nuo 7.30 val. iki 9.30 val. kasdien, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius. Anglų kalbą mokomės beveik visi, nes šiame krašte anglų kalbos mokėjimas yra būtinas.

Aug. Vienas.

THESSALON, ONT.

Apie 30 km nuo Thessalono (adresas: Rayner Constr. Ltd. Thessalon, Ont.) gyvena prieš tris mėn. atvykę 14 lietuvių.

Jie visi dirba prie elektros jėgainės statybos ant Mississagi upės. Palyginus su kitomis darbovietėmis, čia darbo sąlygos nėra blogos. Dirbame po 10 val. visas šešias dienas. Prie akmens gręžimo ir kiti geresni darbininkai gauna po 80 ct., o kiti po 70 ct. į valandą. Gyvename barakuose po 20-22 žmones viename kambaryje.

Didžiausia problema, kuri vargino ne vieną, tai šeimų atsigabenimas ir joms būtų gavimas. Bet jau vargais negalais ir ta kliūtis nugalėta. Keli butus susirado Thessalone, o keli prie pat darbovietės nusipirko žemės sklypus ir stato namukus, panašius į vasarnamus. Toks namukas atsieina su visa žeme apie 400 dol.

Kadangi toks mažas skaičius lietuvių, todėl neįmanoma išvystyti joks kultūrinis veikimas. Sekmadienius praleidžiame prie laikraščių — "Nepr. Lietuvos", "Naujienų" ir "Draugo" skaitymo. Yra anglų kalbos kursai, kuriuos veda nuoširdus kanadietis. Tik gaila, kad jais ne visi pasinaudoja. Turime kiną, bet filmos mums ne visos įkandamos, nes "our bad English" jokių būdu neleidžia suvirstinti tų pusnuogių "feju".

Lietuviai laikosi tikrai pavyzdinai. Savo sutaupas įneša į banką ir pasibaigus sutar-

ties laikui (sutartis 10 mėn.) jau turės po keletą šimtukų ir galės ieškotis darbo pagal savo specialybes. Nepamiršama ir likusiųjų Europoje giminių bei pažįstamų. Yra tokių, kurie jau pasiuntę Europon po 10-12 siuntinukų.

Ad.

BRANTFORD, ONT.

Š. m. liepos mėn. 2 d. atvykome į šią apylinkę apie 15 lietuvių žemės ūkio darbams. Apylinkė gana graži ir žmonės neblogi. Čia dirbantieji gauna didesnį atlyginimą kaip buvo numatyta (45 dol.). Jis svyruoja tarp 65-80 dol. mėnesiui. Šeimų atkvietimui jau visi sudarė dokumentus. Kai kuriems darbdaviai davė butus net iš 5 kambarių su visais baldais. Esame patenkinti kaip darbu taip ir atlyginimu. Dirbame nuo 6 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nuo šio mėnesio 12 d. Brantforde prasidės anglų kalbos kursai po du kartus į savaitę. Daugumas lietuvių užsirašė juos lankyti. Vienas mokslo kursas kainuoja 5 dol., bet jei mokins jį gerai baigtų, tai tik du dol.

Ši mokykla daugeliui bus raktas į gyvenimą ir, be to, padės praleisti ilgus rudens vakarus. Darbai ūkyje jau beveik užsibaigė, todėl dauguma neturi ko dirbti. Ukininkai su tiktu išleisti per žiemą dirbti į miestus, bet darbo įstaiga nesutinka, kol nebaigta sutartis. Kadangi dabar esame išsiblaškę apie 6-7 mylias vienas nuo kito, tai negalėjome įkurti ir K.L.T. skyriaus. Darbams sumažėjus, stengsimės greitu laiku ir tatau padaryti.

Norėtume, kad mūsų organas "Nepr. Lietuva" dažniau lankytų mus, nes esame labai išsūlgę lietuviško žodžio.

Jeį kas norėtų susirašinėti su šioje apylinkėje gyvenančiais lietuviais, prašome rašyti šiuo adresu: Jonas Širvinskas, 968 Colborne Str., Brantford, Ont.

Skaitykite ir platinkite "Nepriklausoma Lietuva"

Neuzmirsk Padėti Tremtiniui!

AID OVERSEAS, INC., 4851 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 9, III.

AID OVERSEAS, INC. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimų. Jei adresatas nesurandamas, pinigai grąžinami siuntėjui. Pristatymas trunka tarp 12-18 dienų, žiūrint į kur siuntinys eina. Siųsdami čekį ar pinigų orderį AIŠKIAI PARAŠYKITE SAVO IR GAVĖJO ADRESĄ, PAKIETŲ NUMERIUS IR JŲ KAINAS. AID OVERSEAS, INC. maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL-SPECIAL DELIVERY. Maisto paruošimas yra agrikultūros ir sveikatos departamentų priežiūroje. Pavieniams asmenims ir organizacijoms, užsakant iš karto didesni siuntinių skaičių, duodama nuolaida.

SIUNTINYS Nr. 1—\$7.60

2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono
1 sv. 2 ozs. margarino

SIUNTINYS Nr. 2—\$7.20

2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 3—\$7.20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. 3 ozs. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 4—\$7.10

2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. degintos kavos

1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. 1 ozs. šokolado
2 gabalai tualetinio muilo
14 ozs. (1 dėž.) kond. pieno

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.50

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. presuoto marmelado
2 sv. degintos kavos
2 sv. 3 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. margarino

SIUNTINYS Nr. 6—\$2.80

8 sv. 13 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 7—\$7.20

3 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono

SIUNTINYS Nr. 8—\$2.95

5 sv. kvietinių miltų
4 sv. 7 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 9—\$4.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
1 sv. kakavos
4 sv. 7 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 10—\$6.80

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. kavos
1 sv. 1 ozs. šokolado

SIUNTINYS Nr. 11—\$3.95

4 sv. kavos
4 sv. 7 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. miežinių kruopų

SIUNTINYS Nr. 12—\$5.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
3 sv. kavos
2 sv. 3 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 13—\$5.30

1 sv. 2 ozs. kiaulinių taukų
1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. presuoto marmelado
1 sv. 2 ozs. sirupo
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 sv. 3 ozs. ryžių
½ sv. kakavos
1 dėž. kond. grietinės

SIUNTINYS Nr. 14—\$6.40

2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. presuoto marmelado
2 sv. 3 ozs. cukraus
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualetinio muilo

SIUNTINYS Nr. 15—\$5.50

1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. 2 ozs. sirupo
1 sv. presuoto marmelado
1 dėžutė kepeninės pastos
1 sv. kavos
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo
1 sv. miežinių kruopų
1 dėžutė kond. grietinės
½ sv. kakavos
½ sv. saldinių "bonbon"

SIUNTINYS Nr. 16—\$5.25

1 sv. 2 ozs. kiaulinių taukų
1 sv. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. margarino

PASTABA: Cia nustatytos kainos siuntiniams į Vokietiją; siunčiant į kitus kraštus reikia pridėti 40 centų už kiekvieną siuntinį specialioms išlaidoms padengti.

1 sv. presuoto marmelado
1 sv. kavos
4 sv. 7 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 17—\$5.45

1 sv. 2 ozs. kiaulinių taukų
1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. presuoto marmelado
1 sv. degintos kavos
1 sv. 2 ozs. miežinių kruopų
2 sv. 3 ozs. sūrio
2 sv. 3 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 18—\$5.60

4 sv. rūkytų lašinių
4 sv. 7 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. margarino

SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95

2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. presuoto marmelado
4 sv. kavos
4 sv. 7 ozs. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo

SIUNTINYS Nr. 20—\$7.80

4 sv. 7 ozs. margarino
4 sv. 7 ozs. cukraus
4 sv. kavos
3 sv. 5 ozs. miežinių kruopų
2 sv. presuoto marmelado
2 sv. kvietinių miltų

LITERATURA IR KULTURINIS GYVENIMAS

Jonas Nevardauskas.

Viena salis

Viena šalis pasauli man gražiausia,
Jos miestai ne Rio de Janeiro, ne Cassino.
Ten naktį žvaigždės — dieną saulė man šviesiausia
Ak, pasakykite, kas tos šalies nežino.

Nėra ten palmių, dykumų Sacharos,
Ir piramidžių, kur vergai pastatė —
Palinkusios motulės akys geros,
Už viską ten daugiau pasakė.

Ištvirke amžiai, krauju arenoje sriuveno,
Ir plojo minios, kad mirtis vergams ateina.
O toj šalyj tik aukurai ruseno,
Skambėjo kanklės ir vaidilučių dainos.

Ten senos pilys ežerų apjuostos,
Po mėlynu dangum didingai stovi.
Per visą kraštą tęsiasi upių justos,
Ir ošia girios nešusios senovę.

Palinkę sodai lyg vestuvių šyde,
Mauguos žieduos paskendusios sodybos —
Pavasario jaunystės laimė žydi,
Žvaigždėti vakarai ir kvėpiančios alyvos.

Prie Baltijos jūros melsvos bangos šaukia,
Daina toli nuaidi pajūrio merginų.
Iš okeano pailsėt laivai atplaukia,
Kur tylios naktys ir žiedai jurginų.

Šiandien prie kelio ten beržai palaužti,
Didingai šimtmečius praeiviui mini.
Kada tau laisvės rytmetys ims austi,
Gražiausioji šalie — brangi tėvynė?

Longlaci, 1948.

Poliomyelitas - vaiku paralyzius

Pernai įvykusi poliomyelito epidemija Vokietijoje ir Austrijoje, šiais metais USA ir dabar plintanti Kanadoje verčia mus šiek tiek arčiau susipažinti su šia, mums iki šiol dar mažai pažįstama liga. Poliomyelitas kitaip vadinamas vaikų paralyziumi arba Heine-Medine liga.

Poliomyelitas yra ūminė, užkrečiama liga, pasižymi tuo, kad išsiskiria daug įvairių paralyzių, daugiausia galūnių paralyzių ir galūnių iškrypimus.

Liga dažniausiai vaikų amžiuje, bet būna ir suaugusių tarpe.

Ligos sukėlėjas yra mažiausias iš visų žinomų ligos sukėlėjų ir priklauso prie virus grupės. Virus — yra ligos sukėlėjai mažesni už bakterijas ir nematomi per stipriausius mikroskopus (padidinanuosius stiklus). Jų didumas ir buvimas apskaičiuojamas iš jų pralaidumo per specialius filtrus, per kuriuos bakterijos nepraeina.

Poliomyelito virus yra 10-15 milimikronų dydžio ir gana atsparus įvairiems dezinfektoriams — karboliui, eteriui ir kt., bet neišlaiko oksidacijos: vandenilio peroksido, kalio permanganato ir ultravioletinių spindulių.

Liga plinta daugiausia vasaros metu ir rudens pradžioje. Plinta per tiesioginį kontaktą ligonių su sveikais, per užterštą maistą ir per vabzdžius, kurie skraido aplink ligonį ir paskui užteršia maistą.

Inkubacijos periodas — laikas nuo užsikrėtimo iki ligos pirmųjų reiškinių pasirodymo — yra nuo 5 iki 35 dienų, vidutiniškai 10 dienų.

Ligos pradžiai stabi su karščiui, ligūstumu, galvos skaudėjimu, vėmimu, gerklės skaudėjimu. Vaikai būna neramūs, mieguisti, irzlūs, kartais viduriuoja. Kartais pasireiškia

skausmai nugaroje ir standus sprandas. Temperatūra virš 100 laipsnių F tęsiasi nuo kelių valandų iki kelių dienų. Ši pirmą ligos stadiją tęsiasi keletas dienų. Po jos prasideda antra stadija, kuri paliečia smegenis, dažniausia nugaros smegenis.

Antroji ligos stadija palieka nemalonias pasėkas — paralyzius. Kojų raumenų silpnumas ir nervų paralyzius išsiskiria galūnių deformaciją. Galvos nervų paralyzius pakeičia vaiko balsą į nosinį, ap sunkina ryjimą ir duoda įvairias kitas nemalonias pasėkas. Ši stadija gali baigtis mirtimi.

Specialus gydymas šiai ligai dar nesurastas, dar tebėra bandymų stadijoje. Net ir penicilinas šioj ligoj yra bejėgis.

Vaikams yra reikalingas poilsis, kad nereikalingas nuovargis neišsuktų staigaus paralyzio. Jei yra galimybė — ligonis turi būti patalpintas ligoninėje, nes rūpestingas slaugymas yra svarbiausias vaistas, ypač II-oj stadijoje.

Sveikstantiems — ortopedinė priežiūra, vonios, masažas ir kitoks fizikalinis gydymas.

Apsauga: ankstybas pažinimas, izoliacija ir visų susirgimų registracija. Ligonio izoliacija 3 savaites nuo ligos pradžios. Ligonio išmatas dezinfekuoti su chlorkalkėmis ar krezolo 5 proc. skiediniu.

Naudingi patarimai epidemijos metu:

1. Vengti pervargimo;
2. Vengti staigaus nušalimo, pav. šokti karštą dieną į šaltą vandenį;
3. Asmeniškai švarumas — gerai plauti rankas prieš valgį;
4. Vengti tonsilų operacijų epidemijos metu;
5. Naudoti gryną pieną ir vandenį. Saugoti maistą nuo musų;
6. Nesimaudyti užterštame vandenyje;

SOVIETISKAS PAMINKLAS CAIKOVSKIUI

Aukštasis Kultūros Sovietas Maskvoj sugalvojo pastatyti Čaikovskiui paminklą.

Konkurse dalyvavo didelis skaičius Rusijos menininkų. Projektai buvo labai įvairūs. Tų projektų parodoje matytas šis didelis muzikas įvairiausiose pozose: stovint, sėdint, prie pianino, ant arklio ir pan. Pirmąjį prizą laimėjo geriausias politikas. Jis suprojektavo Čaikovskio paminklui Stalino stovylą su įrašu papėdėj: "Stalinas laimingas klausosi žavių Čaikovskio melodijų".

(Muenchener Merkur, 1948.VIII.20)

NAUJOS KNYGOS

Dr. Jurgis Baltrušaitis, Lithuanian Folk Art, Editor T. J. Vizgirda. Muenchen 1948, 266 psl., 256 iliustracijos.

Iki šioliai specialių leidinių apie mūsų liaudies meną kaip ir nebuvo. Vieninteliai šios rūšies leidiniai buvo P. Galaunės "Lietuvių liaudies menas" ir to paties Galaunės kaizise Stockholme išleistas to paties vardo mažytis leidinėlis švedų kalba. Nuo to laiko jau praėjo bene ketvirtis amžiaus, liaudies meno tyrinėjimas gerokai pažengė, o naujo leidinio mes nepriklausomoje Lietuvoje taip ir nesulaukėm. Dabar štai tremtyje pasirodė puikus leidinys su gausiais braižiniais iliustruotu meno istoriko prof. J. Baltrušaičio įvadu ir su 82 puikiomis iliustracijomis atskiruose lapuose. Muenchener Graphische Kunstanstalten spauda, atlikta gilia spauda, be priekaištų. Leidinys yra neabejotinai puikus, tinkamas reprezentacijai. Jį galima betam dovanoiti. Pažiūrėjus į leidinį ir prisimenant, kad eidėjas jau baigia spausdinti dar bent kelis tos pačios serijos leidinius, galima būtų laikyti, kad tai epochalnis įvykis mūsų spaudos istorijoje. Tenka tik apgailestauti, kad jis buvo paruoštas tremtyje, kur sunku buvo parinkti atitinkamos naujos iliustracinės medžiagos, teko tenkintis perspausdinant ankstesnių leidinių iliustracijas. Jei pasiekiami būtų tėvynėje sukaupti naujieji rinkiniai, leidinio vertė būtų buvusi dar didesnė. Deja, jie buvo nepasiekiami, o kito leidinio, kuris nors suglaustai išryškintų mūsų liaudies meno vertingumą ir pavaizduotų jį iliustracijomis iš pastarųjų šimtmečių rinkinių, mes, deja, vargu ar greitai sulauksime. Šis leidinys greičiausia dar ilgai bus vienintelis ne tik reprezentacijai, bet tir užsienio mokslininkų studijoms. Pastarajam reikalui jis, žinoma, tik iš bėdos tinka, nors įvade ir aptartos visos mūsų liaudies meno šakos. Reprezentacijai tuo tarpu gražesnio leidinio mes neturime.

A. Grybas.

Paskutinis DP...

KIEKVIENAM pranešusiam savo adresą bus oro paštu iš Vokietijos atsiųsti tremtyje išleisti ir dabar gaunami lietuviškų knygų ir kitos spaudos sąrašai su kainomis.

Rašykite: E. Gedgaudas, Fellbach, b. Stuttgart, Bahnhofstr. 147, U. S. Zone, Germany.

KNYGA IŠTIKIMAS DRAUGAS, IŠMINTINGAS PATARĖJAS IR GRAŽI DOVANA GALIMA GAUTI SEKANCIAS KNYGAS:

1. Vincas Krėvė — Dainavos šalies senų žmonių padavimai Kaina \$1.20
2. Juozas Švaistas — Paskutinį kartą tave klausiu. Romanas. Kaina \$1.00
3. Dr. Vincas Pietaris — Algimantas I Kaina \$1.00
4. Alexis Ranit — Vytautas Kasiulis, su 17 iliustracijų \$0.50
5. Scholar Nr. 2.3, Studentų žurnalas vokiečių ir anglų kalba. 240 psl. su dviem vertingais priedais Kaina \$1.00

Dar galima gauti seniau, tremtyje išleistų knygų, skelbtų "Nepr. Lietuvoje" Nr. 13. Taip pat galima užsisakyti (priešiusiu laike 3-4 savaitė):

1. Dr. Vincas Pietaris — Algimantas II d. Kaina \$1.00
 2. Lithuanian Art in Exile — su lietuvių menininkų trumpomis biografijomis, 62 reprodukcijomis, 16 spalvotų. Knyga didelio formato. Kaina \$1.70
- Visus užsakymus siųsti: JONAS DAMBARAS, 821 Corydon Ave., WINNIPEG, MAN.

7. Nuolatinė aplinkos švara;
8. Vengti nereikalingo kontakto su sergančiais asmenimis.

Visuotinas apsauginis skiepymas tuo tarpu dar nerekomenduotinas, tyrimai tuo reikalu dar nebaigti.

Dr. Vl. Šulma.

STEIGIA LIETUVISKĄ MOKYKYLĄ

K.L.T. Toronto skyrius atilaro lietuvišką mokyklą Toronte. Šioje mokykloje bus mokoma: tikybos, lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos, dainavimo ir žaidimų.

Tai pirmoji kregždė šitoje apleistoje kultūrinėje srityje.

somoje Lietuvoje taip ir nesulaukėm. Dabar štai tremtyje pasirodė puikus leidinys su gausiais braižiniais iliustruotu meno istoriko prof. J. Baltrušaičio įvadu ir su 82 puikiomis iliustracijomis atskiruose lapuose. Muenchener Graphische Kunstanstalten spauda, atlikta gilia spauda, be priekaištų. Leidinys yra neabejotinai puikus, tinkamas reprezentacijai. Jį galima betam dovanoiti. Pažiūrėjus į leidinį ir prisimenant, kad eidėjas jau baigia spausdinti dar bent kelis tos pačios serijos leidinius, galima būtų laikyti, kad tai epochalnis įvykis mūsų spaudos istorijoje. Tenka tik apgailestauti, kad jis buvo paruoštas tremtyje, kur sunku buvo parinkti atitinkamos naujos iliustracinės medžiagos, teko tenkintis perspausdinant ankstesnių leidinių iliustracijas. Jei pasiekiami būtų tėvynėje sukaupti naujieji rinkiniai, leidinio vertė būtų buvusi dar didesnė. Deja, jie buvo nepasiekiami, o kito leidinio, kuris nors suglaustai išryškintų mūsų liaudies meno vertingumą ir pavaizduotų jį iliustracijomis iš pastarųjų šimtmečių rinkinių, mes, deja, vargu ar greitai sulauksime. Šis leidinys greičiausia dar ilgai bus vienintelis ne tik reprezentacijai, bet tir užsienio mokslininkų studijoms. Pastarajam reikalui jis, žinoma, tik iš bėdos tinka, nors įvade ir aptartos visos mūsų liaudies meno šakos. Reprezentacijai tuo tarpu gražesnio leidinio mes neturime.

Antanina Dambruskaitė — Operos dainininkės meno kelias. Muenchen, 1948, 74 psl.

Nepriklausomos Lietuvos teatro, o ypač operos, meno lygis, kaip plačiai žinoma, buvo prašokęs net daugelio senųjų kultūros kraštų lygį. Mažytis Kauno teatras kūrė lideles menines vertybes ir šugdė eilę pirmieji menininkų. Dabar beveik visi jie pergyvena supančiotą titanų bormeteišką tragediją. Ten pradėjo savo dainininkės kelį ir į primadonos išaugo ir Ant. Dambruskaitė, sukūrusi net 36 giliai įgyvendintus operinius tipus. Netrukus ji švęs savo operinio darbo 20 metų jubiliejų. Ta proga ir pasirodė primadonos bičiulių paruoštas šis leidinys.

Scenos menininko kūryba neįamžinama. Tai sudaro ir dainavimo menininkų tragizmas. Jų menas palikuonims nepaliekamas ir žodžiais neaptariamas. Tad ir šis leidinys yra tik žmogaus, bet ne meno kūrinio dokumentacija. Pats leidinys atrodo labai puikiai — gausiai iliustruotas dainininkės teatralinėm fotografijom ir menininkų darbais. Išspausdintas puikiam krepdiniam popieriui ir gražiai įrištas. Penki straipsniai — Kalkreuth, Kučiūno, Pilkos, Jurkaus ir vienas nepasirašytas — išspausdinti anglų ir lietuvių kalbomis, o paskui lietuviškai. Mūsų teatralams ir dainininkės gerbėjams tai graži salioninė knyga.

A. Grybas.

ARTEJA

"Nepriklausomos Lietuvos" vėjus. Nelikime jam abejingi. Prenumeruokime laikraštį patys ir skatinkime kitus!

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Žinios iš Lietuvos

Iš autentiškų šaltinių galėjome patikrinti žinias, įvairiais keliais ateinančias iš Lietuvos. Tenka pripažinti, kad informacijos, kurias mūsų centrinės įstaigos skelbdavo apie padėtį Lietuvoje pasauliui, buvo teisingos. — Kraštas visu tempu bolševikinamas, siekiant per kelius metus prilyginti Lietuvos gyvenimą prie tos padėties, kurią Sovietų Sąjunga „laimėjo“ per 30 metų. Gyventojai tebedeportuojami sistematingai ir intensyviai; krašto administravimas laipsniškai perduodamas rusams. Individualaus ūkio sistema griaujama, kad ant jos griuvėsių galėtų organizuoti bolševikinį kolektyvinį ūkį. Sąžinės laisvė intensyviai prievartaujama. Šitam prievartavimui visa tauta atkakliai ir vieningai priešinosi. Pasipriešinimo priekyje yra judėjimas partizanų, kuriam nieko kito neliko kaip tik savo gyvybes išlaikyti ar bent pristabdyti, uždelsti bolševikinio prievartavimo ir naikinimo procesą.

Tragiška Dovydo ir Galijoto kova Lietuvoje eina jau ketveri metai. Termopilų sąsiaurio gynėjų heroizmas buvo didelis, jų visas būrys žuvo tautai gelbėti. Jis pagarsėjo viso pasaulio istorijoje. Lietuvos partizanų heroizmas yra dar didesnis ir platesnis, nes čia pasiryžę žūti tūkstančiai; pasiryžę ne vien momentui, bet ilgam neribotam nežinomam laikui. Tik pasaulis jau nebe toks, ir jame heroizmas nebepopuliarus...

Žemės ūkyje

Grįžę į Lietuvą, sovietai atgaivino žemės reformą. Kurie nacionalizuotasis žemės buvo atgavę vokiečių laikais, tiem palikta dabar tik 5 ha.

Tokia pat norma palikta tiems, kurie buvo gavę premijas už uolų pyliavų išpildymą vokiečių okupacijos metu. Gyvasis ir negyvasis inventorių jiems buvo atimtas. Tai vadinama „nubuožinimu“.

„Nubuožinimo“ inventorių parduodavo „naujakuriams“ ar sovehozams. Partizanai leido dalyti „nubuožinamą“ inventorių tik tų ūkių, kurie buvo didesni kaip 50 ha. Mažesnių ūkių inventorių, o taip pat imti iš jų derlių partizanai draudė.

„Nubuožinimo“ procedūra buvo ypačiai taikoma nuo 1946 m. apkaltinant ūkininkus fašistais, reakcionieriais.

Buvę dvarai apie 100 ha pavestti sovehozais. Sovehozais arba kolchozais vertė taip pat deportuotųjų arba pabėgusių ūkių, įkurdindami juose rusus. Sovehozuose dažnai stovėdavo ir kariuomenės daliniai. Inventorių sovehozams, kaip minėta, surinkdavo iš ūkininkų arba sugabendavo iš Rytprūsių. Kolchozų nėra daug. Daugiausia jų Klaipėdos krašte, kur partizanų veikimas silpniausias. Mažiausia jų Suvalkijoje. Tebuvo vienas, bet ir tą patį partizanai sulikvidavo, kolchozo inventorių „nubuožindami“, o paskui ir patiem kolchozninkams įsakdami išsikraustyti. Susikinę arkliukus, jie taip ir padarė.

Tarp individualaus ūkio ir kolchozo yra pereinamasis

laipsnis — „grupinės sodybos“. Jose turtas dar nenusavinamas, bet tik paskirstomos funkcijos. Tai sistemingas pratimas į kolchozus.

Šalia žemės reformos ir nubuožinimo kita sėkminga priemonė ūkininkų klasei likviduoti.

Pyliavos

Pyliavos skiriamos už dirbamą ir nedirbamą žemę. Už nedirbamą žemę tų, kurie yra deportuoti, pyliavos išskirstomos valsties ūkininkams. 1945 m. nuo pyliavų buvo atleidžiami buvę raudonarmiečiai ir naujakuriai. Dabar tos lengvatos panaikintos. Pyliavų kiekio išskaitinėjimas neduotų tikro supratimo, ar tos pyliavos didelės ar mažos. Normaliais laikais jos būtų pakeliamos. Bet dabar jos nepakeliamos dėl to, kad ūkis jau yra neproduktyvus: trąšos maža, darbo jėgos maža, gyvulių, ragnučių — tik trečdalis, ketvirtadalis to, kas būdavo. Taigi ir derlius menkas. Nepakeliamos dar ir dėl to, kad sąmoningai jos skiriamos ne tik valstybei reikiamų maisto produktų sudaryti, bet ir pačiam ūkiui ūkininkų (kulkų) klasei sunaikinti. Dėl to 1947 m. pyliavos buvo uždėtos po kelis kartus. Iš anksto paskelbus pyliavų atidavimo terminus staiga pakeisdavo ir reikalavė pyliavas supilti anksčiau. Logiška sistemos

išvada, kad neišpylusieji gabėnami į Rusiją šešeriem metams. Kas nestengia išpilti javų gali duoti pakaitalą — gyvulį. Taip dažnai ir esti. Bet tokiu būdu naikinama pati ūkio substancija. Neišpylusieji pyliavos negali vežti nieko į rinką parduoti. Už pyliavas mokama. Bet atlyginimas toks, kad vietom gautas atlyginimas tesudarydavo vos keturioliktą dalį reikiamų valstybei mokėti mokesčių. Supiltos pyliavos nesti racionaliai suvartojamos. Marijampolės sandėliuose supilti javai sužaliavo. Kai apžiūrėjo, mėgino juos iškeisti su ūkininkais į sveikus, už sveikų grūdų centnerį duodavo 7 ct. sužaliavusių.

Ūkis negali būti našus ir dėl to, kad nėra darbo jėgos.

Daug vyrų yra išvežta, dalis buvo pasitraukę į tokius darbus, kurie atpalaidavo nuo karo tarnybos; dalis bijodami išvežimo pasitraukė iš namų. O samdytis iš šalies galima tik teoriškai. Šalia samdinio algos reikėjo už jį mokėti dar ir valstybei iki 200 črv. (2000 rb.). Tokių mokesčių ūkis nepakelia ir nuo samdinių tenka atsisakyti.

Tokios ūkinės akcijos rezultatas ūkiniu atžvilgiu yra žiaurus. — 1947 m. neapdirbto žemės ploto buvo 40 proc., gyventojų maitinimas net kaime sumenkėjęs. Idejiškai tai yra bolševizmo doktrina laimėjimas, nes ūkio sunaikinimas ir

žmonių marinimas turi vesti į to ūkio naują pavidalą — kolektyvinį.

Praktiškai betgi to kolektyvinio ir sumechaninto ūkio pažanga nedidelė. Dabar MT stočių tėra tik tiek kaip 1941 m. Arklių — maža, traktorių — maža.

Kuliamos mašinos nacionalizuotos.

Ūkininkam skiriama dar ir kita viešoji prievalė: iškirsti ir parvežti turi 30 erd. miško kas turi 2 arklius. Kas turi 3, — turi pargabenti iki 60 erd. Pažymėtina, kad miško kirsti varo ne į artimiausią mišką, bet į tolimesnį, o į artimajį mišką atvaro ūkininkus iš toliau. 1944-45 m. į miškus dirbti išvadydavo dviem mėnesiam.

Miškai kertami ir gabunami net į... Don-baso sritį. Kol partizanų miškuose buvo daugiau, miškų naikinimo planas buvo vykdomas silpniau. Miško gaisrų niekas negesina. Kazlų Rūdos miškuose tyčiom išdegino didelį plotą, beieškodami partizanų bunkerį.

Pramonė

Durpių gamyba triskart mažesnė nei vokiečių okupacijos laikais. Anglies maža pristatoma. Dėl to ir elektros Kaune maža. Gyventojai mieste kuru rūpinasi kas kaip išmano. Dėl to šlaitom net laikraščiuose, kaip koks sovietinis pareigūnas vyksta į kaimą, griauja ir gabena kurį tuščias trobas tų, kurie yra deportuoti. Įstaigos turi pačios pasirūpin-

ti. 1945 m. universitetas ir jo bendrabučiai visai nebuvo kūrenami; radiatoriai susprogo. 1945 m. gauta šiek tiek anglių. Neretas atsitikimas, kad sovietiniai pareigūnai vyksta į kaimą, susiranda negyvenamus deportuotųjų namus, nusi-griauja ir vežasi į miestą. Taip organizuoja sau kuro.

Plytų gamyba sumažėjus dėl darbo jėgos trūkumo. Rokų plytinė gamina tik kariuomenėi. Palemonas šiek tiek dirba. Bet gyventojam neparduoda nei plytų nei čerpių. Maino paskutiniu laiku tik į... arklius. Cemento fabriku nėra. Akmenėjų — tik fabriko projektas. Taip pat ir Skirsnemunė, nors ji įtraukta į penkmenčio planą.

Tekstilės fabrikai Klaipėdoje nedirba. Kaune Drobė atstatinėjama. Lėtai dirba. Audiniai — taip pat. Lėnas veikia, bet galviniai linai išvežami į Sovietų Sąjungą.

Odos pramonė laikosi geriau.

Stiklas Palvilsky dirba. Aleksote — taip pat.

Pieninės daugumas veikia.

Maistas Kaune buvo sudegintas, bet jau veikia. Geležinkelio dirbtuvės Kaune — praplėstos. Fabrikai apskritai jau laisia gamina karo reikmenis, ir jų produkcija eina į Sovietų Sąjungą.

Bendras ūkio pajėgumas, palyginti su 1939 m., tėra mažesnis 50 proc.

Geležinkelio judėjimas didelis. Kariniai traukiniai eina kas kelios minutes. Keleivinių traukinių tarp Kauno ir Vilniaus — vienas per parą, tarp Kauno ir Šeštokų — kas antra diena. Pientai labai duobėti, niekas netaiso. Nemune laivų judėjimas mažas. Daugumas laivų buvo suspėję išplaukti. Klaipėdos uostas atstatomas ir plečiamas. Jame yra didelė povandeninių laivų bazė. Didžiausia Pabaltijy. Laivam įrengti cementiniai bunkeriai.

Darbininkai ir uždarbai

Amatininkai visi artėlėse. Individualiai dirbamas turi mokėti didesnius mokesčius ir negali išsiversti.

Darbininkas specialistas uždirba iki 450 rb. Už riebalų kg. 1947 m. jis turėjo mokėti 12 črv. (120 rb.) Maskvoj dvigubai.

1945 m. į Maskvą sviestą lėktuvais gabeno. Iš uždarbio išskaitymai visokiems reikalams dideli. Išskaičius gryno uždarbio lieka maždaug vienas lig. sviesto. Gimnazijos mokytojas gaudavo lig šiol 750 rb., pradžios — 600 rb. Mokytojai kaip ir darbininkai iš algos negali išgyventi. Mokytojus remia produktais vaikų tėvai. Darbininkai verčiasi ką nudžiaudami iš savo dirbtuvės gaminių ir juos pardavinėdami rinkoje. Paskutiniu laiku ėmėsi smarkiai bausti pasisavinimą iš įmonių. Didesnieji pavyzdiniai ūkiai negalėdami išsilaikyti, šaukiasi pramonės žmonių globos. Geriausiai atlyginamas aukštųjų mokyklų personalas. Nuo 1936 m. jam algos pakeltos 1000 - 10.000 rb., uo rektorius 16.000.

Kainų svyravimas nedidelis: 1945 m. sviestas buvo 150 rb., 1947 — 120 rb. Po pinigų reformos prekyba laisva. Bet faktiškai padėtis pablogėjo, nes pinigų nėra.

(Eltos Biuletenis).

(Bus daugiau)

Maistas i Europa per VIENA SAVAITĖ SAFE

SAVE A FRIEND IN EUROPE. Inc

Montrealo skyrius — 1410 Stanley Street, Montreal, P.Q., Canada. — Tel.: HA. 4276

Kaip veikia SAFE? Už kiekvienus \$10.05 kuriuos prisiūsate, SAFE pasiūlys jums vieną Skulbos Orderį. Jame jus įrašysite siuntinio gavėjo vardą ir adresą ir pasiūsite oro paštu į Europą. Gavėją jis pasieks per vieną savaitę ar greičiau. Orderio gavėjas kreipsis į vieną iš Paskirstymo Centrų Vokietijoje, kurie surašyti antroje orderio pusėje, ir jam tuojau pat bus išduotas SAFE pakietas. Jeigu gavėjas pats negali nuvykti į Paskirstymo Centrą, jis gali įgaluoti kitą, padėdamas savo parašą antroje orderio pusėje. Be visiems gerai žinomo standartinio siuntinio 21 sv. už \$10.05, mes turime sandėliuose Vokietijoje ir Austrijoje siuntinius po

1) 11 sv. rafinuoto cukraus už.....\$ 2.45

2) 16½ sv. grynų taukų už.....\$12.55

Papildomas mokestis Berline ir Rusų zonoje:

Standartiniam siuntiniui\$1.00

Cukraus ir taukų siuntiniams po\$0.50

Užsakydami visada nurodykite zoną

SAFE maisto siuntiniai jau ten vietoje ir laukia jūsų užsakymų! Apie šimtą Paskirstymo Centrų Vokietijoje! Rašykite sekantį užsakymą (angliškai arba vokiškai):

SAFE, Inc., 1410 Stanley Street, Room 903, Montreal, P.Q., Canada — Phone: HA. 4276

Enclosed is ☐ Money Order for Dollars (\$.....) for which please send me Speed Vouchers at \$10.05 each, subject to usual SAFE conditions.

Please print YOUR name and address

NAME

STREET AND NUMBER

CITY AND STATE

DO NOT WRITE HERE

Please check Country and Zone below:

☐ AUSTRIA - ALL ZONES

☐ GERMANY
☐ BERLIN (all sectors)

☐ AMERICAN ZONE

☐ BRITISH ZONE

☐ FRENCH ZONE

Or print name of City and Country here

☐

IEŠKO - SIŪLO

Smulkių skelbimų kaina: iki 15 žodžių \$0.50, toliau už kiekvieną žodį po du centus. Atsiųgti siunčiant skelbimą: galima ir pašto ženklais. Neapmokėti skelbimams nededami.

GERA ŠEIMININKĖ sutinka virti ir prižiūrėti vaikus, jeigu jai būtų suteiktas kambarys apsigyvenimui. Kreiptis: 5632 9th Ave., Rosemount, Montreal, Que.

NORIU SUSIRAŠINĖTI laisvą kais su lietuviais, gyvenusiais Joniškioje arba jo artimoje apylinkėje 1920-1935 m. Atsiliepkite šiuo adresu: Mr. V. Paulinis, Rayner Construction Ltd., Thessalon, Ontario, Canada.

NORIU SUSIPAŽINTI

Lietuvis, neseniai atvykęs Kanadon, nori susipažinti su lietuviais-mis, gyvenančiais Quebec mieste. Adresas: Vladas Bagdonas, Care Romeo Drouin Charlesbourg, P. Que.

Bendro likimo draugai!

Aukso kalnuose šaukiąs balsas kviečia Jus atsiliepti. Rašyti: Aleksas Kusinskis, Waite Amulet Mines Ltd., Noranda, P. Que.

AŠ, Dailidė Algimantas, gim. 1921 m., kilęs iš Marijampolės miškininkas, prašau atsiliepti gimines ir pažįstamus. Tap pat norėčiau užmegsti ryšį su Kanados lietuviais. Todėl prašau visus, kurie įdomaujasi tremtiniais ir jų gyvenimu, man rašyti. Būsiu labai dėkingas. Mano adresas: Dailidė Algimantas, 13a Bamberg, Kungundendamm 61-II, U.S. Zone, Germany.

PAKARTOTINAI ir labai nuoširdžiai prašau atsiliiepti mano kaimyną Kazį Griškevičių, kilusį iš Vengravos km., Žemaitkiemio v. Jo žmona Gleiznytė, kilusi iš Nuotekų km. Jis yra atvykęs į Kanadą prieš apie 20 metų. Turin daug ką papasakoti iš gimtojo kaimo. Žinančius apie jo gyv. vietą, taipogi prašyčiau man pranešti. Pranas Ališauskas, Beatrice St. 52, Toronto, Ont.

PRAŠO ATSILIEPTI

Mielas Vincas Skabeiki rašyk dėdėms A.K.M. 11, Fairfield Rd. Toller Lane, Bradford, Yorks, England.

FILATELISTAI

Nepraleiskite progos papildyti savo rinkinius naujais pašto ženklų komplektais, kuriuos tuojau gaunate veik nominaline pašto kaina — vėliau visada kelius kartus brangiau kainuoja.

Turėdamas ryšius su įv. kraštų firmomis, galiu gauti didesniais kiekiais ir pasiūlyti Tamstoms pageidaujamų kraštų ženklus pigesniais kainomis kaip vietiniai prekybininkai. Nepažįstamus filatelistus prašau parašyti man, kurių kraštų ir kokius ženklus renkate — vartotus, nevarotus, jubiliejinius, sporto, oro pašto, blokus, komplektus ar tik įv. pavienius ženklus ir pan.

Pageidaujant, siunčiu komplektais arba pavienius Lietuvos, Vokietijos ir jos okup. kraštų, įv. Europos ir kt. pašto ženklus pasirinkimui.

IGNAS ALKSNIYS — J. A. BOUCHER P. Box 31. MANOTICK, Ont.

NUOŠIRDI PADĖKA

Panelės J. Vienožinskaitės meno mėgėjų grupės aštuonioms mergaitėms, kurios šoka tautinius šokius, p. P. Kvietkauskas pasiūvė "Jūrininkų" šokiui uniformas veltui. Nors p. Kvietkauskas, kaip ir visi tremtiniai, yra neturtingas naujakuris ir dar turįs Vokietijoje šelpiamų giminių, vis dėlto šiam gražiam tikslui surado laiko ir savo darbu įgalino mergaites pasirodyti tikrose Lietuvos jūrininkų uniformose.

Jomis pasipuošusi mintoji meno mėgėjų grupė puikiai pasirodė St. Donat ir Val d'Or koncertuose. Montrealo lietuviai tą puikų "Jūrininkų" šokį matys š.m. spalio mėn. 24 dieną Lietuvių Parapijos salėje.

Ponui Povilui Kvietkauskui už šią didelę pagalbą reiškiamą nuoširdžią padėką.

Kanados Lietuvių Centro Taryba.

PERKA ŠĖRUS

K.L.T. Vancouver skyriaus nariai: Aleksandras Ivanauskas, Stasys Barus ir Balčiūnas nupirko po vieną "Nepr. Lietuvos" šėrą. Be to, iki šių metų pabaigos pasižadėjo po vieną šėrą nupirkti dar penki nariai.

Šėrų pirkėjams "Nepr. Lietuva" reiškia nuoširdžią padėką.

AUKOS

Lietuvių grupė apie 30 vyrų dirbanti prie statybos darbų Carter Constr. Co., Point Anne, Ont. paaukojo "Nepr. Lietuvai" šimtą dvidešimt penkis dolerius. Aukojo:

Po \$10.00:

Leonas Rudaitis, Jeronimas Gaižutis ir Stasys Griziekas.

Po \$5.00:

Antanas Pukas, Benediktas Rinkevičius, Juozas Mačiulis, Gytis Šernas, Juozas Rutkūnas, Antanas Šlapkauskas, Kazys Kleivinskas ir Pranas Dronseika.

Po \$3.00:

Stasys Vaupšas, J. Navasaitis, Vladas Savickas, Kostas Zigmantavičius, Stasys Paškauskas, Vytautas Aušrotas, Mečislovas Meiliūnas, E. Stankevičius, Pranas Seirys, Jonas Jacikas, Stepas Smolinskas, Bronius Ulozas, Vladas Simonaitis ir Mykolas Vaišvila.

Pagal pageidavimą dviejų aukotojų po \$5.00 ir vieno po \$3.00 pavardžių neskelbiame. Visiems duosiesiems Point Anne lietuviams "Nepriklausoma Lietuva" nuoširdžiai dėkoja. Jų didelė auka stiprina "Nepr. Lietuvą" ne tik materialiai, bet ir moraliai, skatindama ją eiti pasirinktu kovos už laisvę keliu.

LAIŠKAI

"Nepr. Lietuvos" redakcijoj yra laišškai Jeronimui Inkrai, Andriui Povilaičiui, Malvinai Karsevičiūtei-Noreikienei 2 laišškai ir Barboraui Kunytei 3 laišškai.

"Nepr. Lietuvos" prenumeratoriams laišškai tuoj pat išsiunčiami veltui pagal kartotekoje turimus adresus. Vėsi kiti, kuriuos skelbiame ir kurie nėra mūsų prenumeratoriai, prašome prisųsti administracijai po \$0.50 skelbimo ir persiuntim išlaidoms padengti. Galima siųsti pašto ženklais.

Administracija.

PAIEŠKOJIMAI

Gyvenantiems Kanadoje paieškojimų kaina — 50 ct. Atsiųgti siunčiant skelbimą. Galima ir pašto ženklais. Neapmokėti paieškojimams nededami.

— Pranas ir Izidorius Bučinskai, kilę iš Tauragės ap., Vainuto v., Skeržinių km. Ieško Kl. Cižauskas, Langton House Hostel Blandford, Dorset, England.

— Evangelikų kun. Jonas Mielulis, gim. Joniško km., Tauragės v. ir ap. Išvykęs į Kanadą 1927 m. Ieško: Ona Mielulytė iš Peberžių km., Tauragės v., ir ap.

— Stasys Treigys, gim. Stanenų km., Rimšėnų - Dukštų v., Kanadon atvykęs po I-jo Pasaulinio Karo, berods turįs tabako ūkį. Ieško: jo pusseserė Aleksandra Šimanskaitė - Šlenienė, gyv. 145 Ortstr. Uchte, Kreis Nienburg, Brit. Zone, Germany.

— Daugirdas Jonas, iš Vokietijos atvykęs 1947 m. Kanadoje dirbo c.o. Gillies Bros Co. Temagami, Ont. Ieško: Pranas Kupčiūnas, 165 Victoria St. N. Kitchener, Ont.

— Matulionis Vladas, Užnevėžio km., Raguvos v., Panevėžio apskr., išvykęs į Kanadą 1926 m. Ieško: Usonis Mikas (W.A.E.C. E Lovant Chichester sk. England).

— Barkauskas Aleksandras, kilęs iš Trakų apskr., Aukštadvario v., Alešiškių km. Antanavičius Jonas, kilęs iš Trakų apskr., Aukštadvario v., Gudžionių km. Mališauskas Vladas su žmona, kilę iš Trakų apskr., Aukštadvario v., Mališionos vienkm. Ieško: Juozas Švabaitis-Svabauskas, gyv. Toundry House, Brigg Lines, England.

— Jatulis Juozas su žmona Ona atvykę į Kanadą 1937 m., kilę iš Šiaulių apskr., Kriukų

v., Kazilų km. Ieško: Pyragius Vladas, gyv. Castle Donington Hostel nr. Derby England.

— Pilkowski Johan, atvykęs iš Marijampolės apie 1927 m. Ieško: Henrich Pilkowski, Poyenberg, Post Hohenwestedt (24) Holstein, British Zone, Germany.

— Kiseliūnas Jokūbas, kil. iš Starklīdzio km., Nem. Radviliškio v., Biržų apskr. Kanadon išvykęs 1925-26 m. Ieško: jo kaimynas Petras Katinas. Atsiliepti Jonui Širvinskui, Brantford, 968 Colborne Str. Ont.

— Ciarnauskas Pranciškus, išvykęs iš Vilkaviškio apskr., Alvito v., Kišiniškių km. 1927 m. Ieško sesuo Ona Lukoševičienė-Ciarnauskaitė, 11-40 D. P.A.C.S. A.C. 223-J B.A.O.R. 25 Britische Zone, Germany.

— Balbachaitė Marta iš Virbalio. Ieško: Marijona Šilovienė, Mattenberg Str. 41, Kassel-Oberzwehren, Germany Hessen, USA Zone.

— Juška Tadas, iš Giedrimų km., Ylakių v., Juškytė Zofija ir jų dėdė Juška Mykolas iš Milvydžių km., Ylakių v. Ieško Dauginas Pranas. Rašyti Jonui Karpavičiui, c.o. Mr. Wm. E. Williams, 3 Strathearn Rd., Toronto, Ont.

— Statkus Fritz, dirbęs Camp No. 20, c.o. Longlac Pulp and Paper Co Ltd. Ieško Jonas Butkus, (Weiden Obpf. DP Hospital USA Zone Germany).

— Vengiliauskai, kilimo iš Kiaulėnų km., Subačiaus v., Panevėžio apskr., atvykę Kanadon prieš Didįjį Karą, turi savo nuosavą farmą. Ieško jo brolių Povilo ir Maniaus Vengiliauskų artimas pažįstamas tik atvykęs iš Europos. Mano adresas: Juozas Navasaitis, c.o. Box 398, Belleville, Ont.

TEL. VI.6373

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliunas

GENERAL INSURANCE — VISOKIAUSIA APDRAUDA

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse

Pildau valdiškas blankas, da rau vertimus ir t.t.

Valandos: Pirm. ir ketvirt. vakarais nuo 7.00 iki 10.00 ir pagal susitarimą.

HELP REG'D. KANADOJE

VALDZIOJ REGISTRUOTA EKSPEDICINE
BENDROVE. HELP

PRIIMA MAISTO SIUNTINIŲ UZZAŲ MŪS I VISAS VOKIETIJOS IR AUSTRIJOS ZONAS, ISSKIE ANT U.S.S.R. TAIPGI I FRANCUZIJĄ, ITALIJĄ, BELGIJĄ, OLANDIJĄ, DANIJĄ IR ANGLIJĄ

SIUNTINYS Nr. 1
Tik \$10.00

(su įpakavimu 20 svarų)

5 svarai kiaulinių TAUKŲ
2 svarai KAVOS (pupelių)
5 svarai CUKRAUS
2 svarai kenuotos MESOS
1 svaras GRIETINIS
1 svaras RYZIŲ
1 svaras KAKAVOS.

SIUNTINYS Nr. 2
Tik \$6.00

(su įpakavimu 10 svarų)

4 svarai kiaul. TAUKŲ
1 svaras KAVOS pupelių
1 svaras valg. ALYVOS
1 svaras CUKRAUS
1 svaras KAKAVOS.

SIUNTINYS Nr. 3
Tik \$6

7 svarai kiaul. TAUKŲ
1 svaras valg. ALYVOS

Visi produktai aukščiausios rūšies ir švieži. Šios rūšies siuntinių už taip žemas kainas tik iš Kanados tegalima išsiųsti.

HELP Patarnauja Kanados ir J. A. Valstijų žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laiviniškės keliu.

HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui; kiekvieno atveju persiunčia Tamstai pakvituotą orderį.

SIŪSKITE LAISKA SU UZSAKYMU SIANDIEN: (Pageidaujama, kad pavardės ir antraštis būtų parašyti aiškiai, drukuotom raidėm. Už klaidingai paduotus antraštes HELP neatsakys.)

HELP Reg'd P. O. Box 777 Place D'Armes,
MONTREAL 1, QUE., CANADA.

S. MAZULAITIS

Lietuvis siuvejas

Priimu vyrų ir moterų drabužių užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Vėliausios Europos ir Kanados mados. Kaina prieinama.

6820 Monk. Blvd. Ville Emard Montreal,
Telef. TR 3363. Tramvajus 36.

Jeį Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

Virball Electric, Reg'd

TEL. DO. 3655

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokių elektrinių reikmenis
Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

CRANK GRINDING CYLINDER BORING
J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAI DOTUVIU

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas

Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba

Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$3.00 Canada \$3.00
Užsieny 3.50 Other Countries 3.50

REDAKCIJOS ADRESAS

3 Fourth Ave, Ville LaSalle, — Montreal, Que., Canada
Telefonas: TR. 9735

MONTREALO ZINIOS

TREMTINIAI DĖKOJA K.L.T. UŽ SIUNTINIUS

K.L.T. pasiųstų maisto siuntinių dalis jau pasiekė adresatus. Viena iš jų rašo:

"Šiandien netikėtai gavau maisto siuntinėlių ir skubu apie tai Tamstoms pranešti. Kartu turiu daug daug kartų nuoširdų ačiū už taip vertingą paramą.

Iš tiesų Tamstos padarėte netikėtą staigmeną atsiųsdami man šį siuntinėlių. Aš nė sapne nespėjau, kad Tamstų gera širdis ir duosni ranka pasieks mane tolimame Danijos kampe, gulinėje T.B. sanatorijoje. Man, sergančiai plaučių tuberkuliozu, taitai puiki dovana, už kurią man trūksta žodžių padėkai išreikšti.

Tad dar kartą turiu nuoširdų ačiū.

Mano sūnelis parėjęs iš mokyklos atbėgo prie lango manęs atlaikyti ir džiaugsmingai tarė: "Mamyte, padėkok ir už mane gerosioms ponoms, nes aš dar nemoku gerai rašyti. Parašyk, kad mažasis Algutis siunčia didelį, didelį ačiū".

Su pagarba
Albina Tamašauskienė."

SVARBUS POSĖDIS

Š.m. spalio mėn. 16 d. Parapijos salėje įvyko K.L.C.T. ir K.L.T. įstatams ruošti komisijos bendras posėdis. Aptarta eilė principinių klausimų. Ateinančiame K.L.C.T. posėdyje numatoma paskelbti visuotinio K.L.T. skyrių atstovų suvažiavimo datą.

ISVYKO "NL" BENDRA DARBĖ

"Nepriklausomos Lietuvos" bendradarbi Danutė Jakimavičiūtė, sekmingai tvarkiusi paieškosimų skyrių, jau baigė savo darbo sutartį ir išvyko

apsigyventi į Hamiltoną. Paieškosimų tvarkymą iš jos perėmė Stasys Barauskas.

Linkime mūsų bendradarbei gražiai įsikurti naujoje padangėje.

Š.m. spalio mėn. 30 d., šeštadienį, 6 val. Lietuvių Parapijos Salėje Kanados Lietuvių Centro Taryba r u o š i a

SOKIU VAKARA

Programoje — meno šiuipinis.

Geras orkestras, bufetas.

Įėjimas \$0.50.

Kanados Lietuvių Centro Tarybos maisto siuntinėliai paruošti siuntinai į Europą bad aujantiems tremtiniais.

ATVYKSTA MENININKAI

Gavome žinių kad jau atvyko į Kanadą Kauno Valskybės Teatro Operos solistas Kostas Orantas ir Kauno Valskybės Teatro Baletto šokėja Zinaida Smolskytė. Netrukus žada atvykti dar dvi baletto šokėjos ir keletas dramos artistų.

Kosto Oranto adresas Kanadoje: R. R. 3, Fenwick, Ont. Lietuvių meninių jėgų stiprinimas Kanadoje teikia gražių vilčių mūsų meno išpopu-

liarimui ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe.

"NEPR. LIETUVOS" VA. JAUS ATIDARYMO BALIUS

Š.m. lapkričio mėn. 21 d. numatomas suruošti didelis "Nepr. Lietuvos" vajuos atidarymo balius. Meninė ir literatūrinė programa, vakarienė, šokiai ir t.t.

Balius įvyks ukrainiečių salėje, 1770 Centre Street, Point St. Charles. Smulkiau sekančiuose "NL" numeruose.

NEVENKIME LIETUVIŲ KLUBO

Montrealo lietuviai gali džiaugtis turėdami vieną iš stipriausių ekonominių ir kultūrinių tvirtovių, Neprigulmingą Lietuvių Vytuto Klubą. Tai bene seniausia ir turtingiausia lietuvių organizacija Kanadoje (įsteigta 1907 m.). Klubas turi nemažus nuosavus namus bemaž pačiame miesto centre — 2159 St. Catherine East, savo salę ir teisę laikyti svaiginamuosius gėrimus. Klubas turi nemažą turtą: \$100,000. Tačiau šerų kapitalas tik apie \$15,000. Paskutiniiais metais klubas išmokėjo šerinkams nemažą palūkaną. Šmet už vieną šerą (\$25.) numatyta išmokėti po 10 ar 15 dol. palūkanų.

Lietuvių Klubas, nepriklausomas jokiai partijai ir jokiai srovei, būtų geriausia vieta kultūrinei Montrealo lietuvių veiklai koncentruoti. Jame galėtų burtis mūsų meno mėgėjai, chorai, tautinių šokių grupės, įvairūs kursai, galėtų vykti susirinkimai, pasikaitos, posėdžiai ir t.t. Visas šitas kultūrinis judėjimas Klubui duotų nemažai pelno jau vien dėl baro pajamų padidėjimo, neimant dėmesin mokesčių už salę. Ir tikrai naujai atvykusieji lietuviai vyrai ir mergaitės pradėjo metėsi į klubą: pradėjo organizuoti chorą, dideliu skaičiumi įstojo į Lietuvių jaunimo klubą, pašalpinę draugiją, vienas kitas už paskutinius centus išgijo po šerą ir t.t. Atrodė, kad jaunatve kupinos jėgos veržiasi į klubą ir žada paversti jį tikruoju lietuvių židiniu.

Deja, gyvenimas grąšina pasukti kitu keliu. Dabartinė Klubu vadovybė nepalanki kultūrinei veiklai. Ne vienas atėjęs susirinkimas buvo išprašytas laukan. Mažiausiai choro ar kitai repeticijai reikia specialaus pirmininko leidimo, tačiau ir tas dažnai neapsaugo nuo nepagrįstų sargo užpuolimų. Už mažiausį posėdį ar repeticiją reikia mokėti kelis dolerius. Nueita taip toli, kad grupėlei jaunuolių lietuvių sumanius nusišamdyti mokytoją ir suruošti anglių kalbos kursus, iš jų buvo pareikalauta po kelis dolerius už poros valandų pamokas. Žinoma, visi nukrypo į YMCA ir kitus nelietuviškų organizacijų kursus, kur ne tik patalpos, bet ir mokytojai veltui. Atrodo, kad "biznieriškumas" sunaikino lietuviškumą ir grėsia pavojus, kad klubas gali tapti eiline "karčiama", besivaiškančia dolerį... Tuo tarpu, kaip šerinkų susirinkimai rodo, tie doleriai byra į visas puses ir anaipol jau nėra taip labai Klubu vadovybės tausojami. Pagaliau, tiek tų dolerių, jei nors juos sumokėjus galėtum ramiai sau dirbti, tačiau ir to nėra.

Netaktiškas Klubu vadovybės elgesys daugelį atbaidė nuo klubo.

Nedarykime klaidos. Lietuvių Klubas sukurtas tikrų tautos vaikų, tikrų patriotų. Ar ne "Vytuto Didžiojo" vardą jis nešioja? Ar ne tie patys jo kūrėjai, dabar jau senukai, valdo jo šerūs? Jūs ne-

matėt, kaip šerinkų susirinkimuose jie patys kariauja su savo išrinkta Klubu vadovybe, kuri sauvaliauja ne tik prieš jus naujokus, bet ir prieš juos pačius. Net ir prieš paskutiniame susirinkime šerinkai parodė savo: nors Klubu vadovybės statant kandidatus į baro laikytojo vietą, buvo susirinkime pareikšta, kad "Marozo nenorim", bet šerinkai išrinko kaip tik tą patį jų nemylimą Marozą. Retas kuris senųjų šerinkų pritaria komunistams ir jų bendrakeleiviams. Jie pragyveno savo amžių be "izmų" ir jų nemėgsta dabar.

Visa nelaimė, kad lig šiol Klubu trūko jėgų, kurios norėtų dirbti ir organizuoti. Senieji Klubu kūrėjai iš dalies pavargę, iš dalies nuėjo į savo "biznius", pasitraukė iš šeimos gyvenimą ir t.t. Tačiau Klubu vadovybė neamžina, ji renkama kasmet.

Klubas yra kelių lietuvių kartų darbas. Tai per didelis kūrinys, kurio taip lengvai būtų galima atsižadėti.

Į Klubą kelias atviras višioms. Klubas tvarkosi šerų pagrindais, užtat norint turėti balsą klubo reikaluose, reikia įsigyti nors vieną šerą (\$25.).

Tas trukdymas lietuviškajai kultūrinei veiklai Klubu dažnai daromas neva tikslu apsaugoti nuo "naujokų grėnių", nuo tariamų politikierių ir pan.

Lietuviai! Nesiduokime suskaldomi į "senuosius" ir "naujuosius". Yra žmonių, kurie tatau daro sąmoningai. Tai ypač pastebima Lietuvių Klubu. "Tegu dypukai pasista, to sau kitą klubą!" — sako ne vienas.

Kam? Ar senieji klubo kūrėjai nusineš jį į kapus? Ar ne visi gėrimės tautiniais šokiais, dainomis, ar ne visi esame tos pačios Lietuvos vaikai. Eikime į Klubą, ugdykime jį, kaip garbingi senieji Klubu kūrėjai lig šiol kad darė, o visus tuos, kurie siekia lietuvių skaltymo ir rūšiavimo, sutvarkys per rinkimus tie patys šerinkai.

Klubietis.

**SKAITYKITE IR
PLATINKITE
NEPR. LIETUVA**

Nepraleisk pirmojo rudens koncerto

Ruosia K.L.C.T. s.m. spalio mėn. 24 d. 4-ta val. Lietuvių Parapijos Saleje
Idomi programa, sokiai, bufetas
Įėjimas tik \$0.75

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRenmore 1135

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda graženą išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mus atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas A. Majauskas J. Matulaitis

ISIDĖMĖTINI ADRESAI

1. Lithuanian League of Canada, 2576 Sheppard Street, Montreal 24, Que.
2. "Nepriklausoma Lietuva" (redakcija, administracija ir bendrovė), 3 4th Ave, Ville LaSalle, Montreal, Que.
3. Julius Jurėnas, K.L.C.T. kasininkas, 3 4th Ave. Ville LaSalle, Montreal, Que.
4. Juozas Kupris, "Nepriklausomos Lietuvos" kasininkas, 7695 LaSalle Blvd., Ville LaSalle, Montreal, Que.
5. Marija Arlauskaitė, K.L.C.T. igaliotinė Tautos Fondo vajui, 6642 3rd Ave., Rosemount, Montreal, Que.

Lankydami gražiąją Montrealo vasarvietę Ville LaSalle aplankykite

LIETUVISKA SVETAINE

Edward St. 7682, Montreal

Įvairūs užkandžiai, šilti ir šalti gerimai, lietuviška muzika.

Tel: Ofiso — CH. 5020

" Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVYS
GYDYOJAS

2540 Sherbrooke East, Montreal
(Ant Frontenac Kampe)